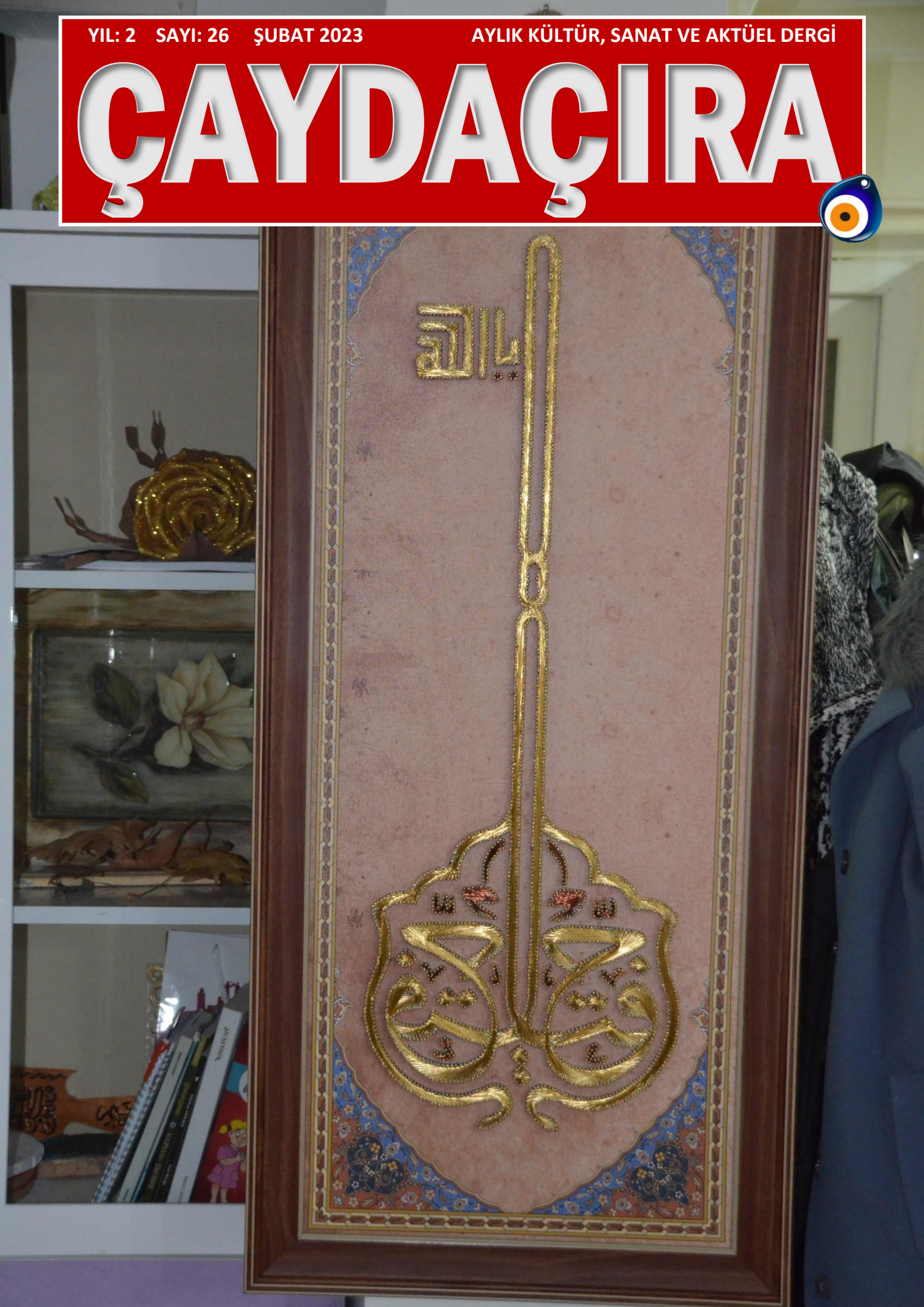
YIL: 2 SAYI: 26 ŞUBAT 2023 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

benim
öykülerim
BORDO YAYINLARI
BORDO YAYINLARI
YENİ MAH. GAZİ CAD. NO:36
YÜCE PASAJI KAT:1/105
TEL: 04242361284 ELAZIĞ
BORDO YAYINLARI
bordo.yayinlari
05335654241

İÇİNDEKİLER

"İlknur'un Filografi Atölyesi"

Elazığ'ın SİMSİME Oyunu

Elazığ'ın Bilinmeyen Şairi: Adnan Yücel

Şehit polis Fethi Sekin, unutulmadı

Taş Sokuda Cevizli Helva

ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 2 SAYI: 26 ŞUBAT-2023

İMTİYAZ SAHİBİ ve
YAYIN YÖNETMENİ:
YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com
ADRES:
Gazi Caddesi No: 36 Yüce Pasajı Kat 4
ELAZIĞ

KATKIDA BULUNANLAR:

İ. EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
AHMET BULUT (ELAZIĞ)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
ŞERİF AYDEMİR (İSTANBUL)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
AHMET FARUK PAMUKÇU (İSTANBUL)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
FİKRİYE SUSAM (ÇANAKKALE)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
FATİH BAYGELDİ (KKTC)
HÜLYA MURAT (ELAZIĞ)
MEHTAP ÖZER SEYRAN (ELAZIĞ)

YÜCEL ÇAKMAK

SELAMLAR…

Değerli okuyucularımız bu sayımızda **Elazığ Rızaiye Mahallesi**'nin bir sokağında bulunan bir sanat atölyesine götürüp sizleri **Filografi** sanatıyla tanıştıracağız.

"İlknur'un Filografi Atölyesi"nde Elazığlı Hanımlar sanat icra ediyorlar.

Yine bu sayımızda Elazığ'ın bilinmeyen bir kıymetini sizlere tanıtacağız.

Elazığ edebiyat dünyası unutulan **Şair Adnan Yücel**'i bu sayıda hatırlayacak veya bilecek…

Kebanlı **Şair Ahmet Demir** Ağabeyimiz, Keban'ın **İbretlik Gelin Taşları Efsanelerini** kaleme aldı. Belki de ilk kez bu efsaneleri duyacaksınız.

Değerli Büyüğümüz Halk Kültürü Araştırmacısı **Prof. Dr. Melih Boydak**'ın **Elazığ-Harput Halk Oyunlarına Anılar Eşliğinde**
Bir Bakış Ve "Simsimi (Simsime) Oyunu" adlı makalesini okuyacaksınız.

2017'de bölücü terör örgütü PKK mensupları ile çatışmaya giren, teröristleri etkisiz hale getirip onlarca insanın canını kurtaran polis memuru **Fethi Sekin** şehit düşmüştü. Kahramanca mücadele edip şehit düşen **Fethi Sekin, şehadetinin 6'ıncı sene-i devriyesinde unutulmadı.**

Taş Sokuyu bilir misiniz? Veya **Taş Sokuda** yapılan **Dutunu** ve **Cevizli Helva** yediniz mi? Geleneksel yemeklerimiz tanıtmaya devam ediyoruz.

Ailemize Araştırmacı Yazar **Hüseyin Aldoğan**'da katıldı. Birçok yazılı esere sahip olan **Hüseyin Aldoğan**'a hoş geldiniz diyoruz.

Yurt içinde bulunan Elazığlı Derneklerimiz faaliyetlerine devam ediyor.

Aydın Elazığlılar Derneği, Aydın'da bulunan Sivil Toplum Örgütleri temsilcilerine **Kürsübaşı Gecemizi** yaptılar.

İstanbul'de faaliyetini sürdüren **Avrasya Elazığlılar Derneği**, dernek binasında düzenlediği bir gece ile Elazığlılara memleket hasreti giderdi.

PERÇENÇ

Kalenin dibine serdim sofrayı,
Bir tas ayranla doladım patilayı,
Gururla seyreyledim eşsiz ovayı,
Perçenç'i Harput'tan bakınca bir gör.

Bostanın karnından topla hıyarı,
Ne inceden vermiş Mevlam ayarı,
Elazığ'ın başkenti Perçenç diyarı,
Bereketi tarlayı sulayınca bir gör.

Rızık için tarlada geçer yazımız,
Bir kuru ekmektir bizim duamız,
El Azize bakıyor diğer yanımız,
Dostluğu sohbete dalınca bir gör.

Dirgen unutuldu, anadut kayıp
Peşgir ele değmezmiş hele ne ayıp
Lastiğin içine yün patik giyip
Gıcır gıcır çarığı çekince bir gör.

Ovası bitektir, mahsulü bereket
Adamdır adamı yerinde cömert,
Şu güzellikte ne gezer namert,
Perçenç'in içinde gezince bir gör.

Gelir geçer yıllar aşkı taptaze,
Perçenç sevdasına olmaz endaze,
Hasreti içimde sanki cenaze,
Gözümden yaşlar düşünce bir gör.

HIDIR AYDOĞAN

Elazığ'ın gizli sanat evi

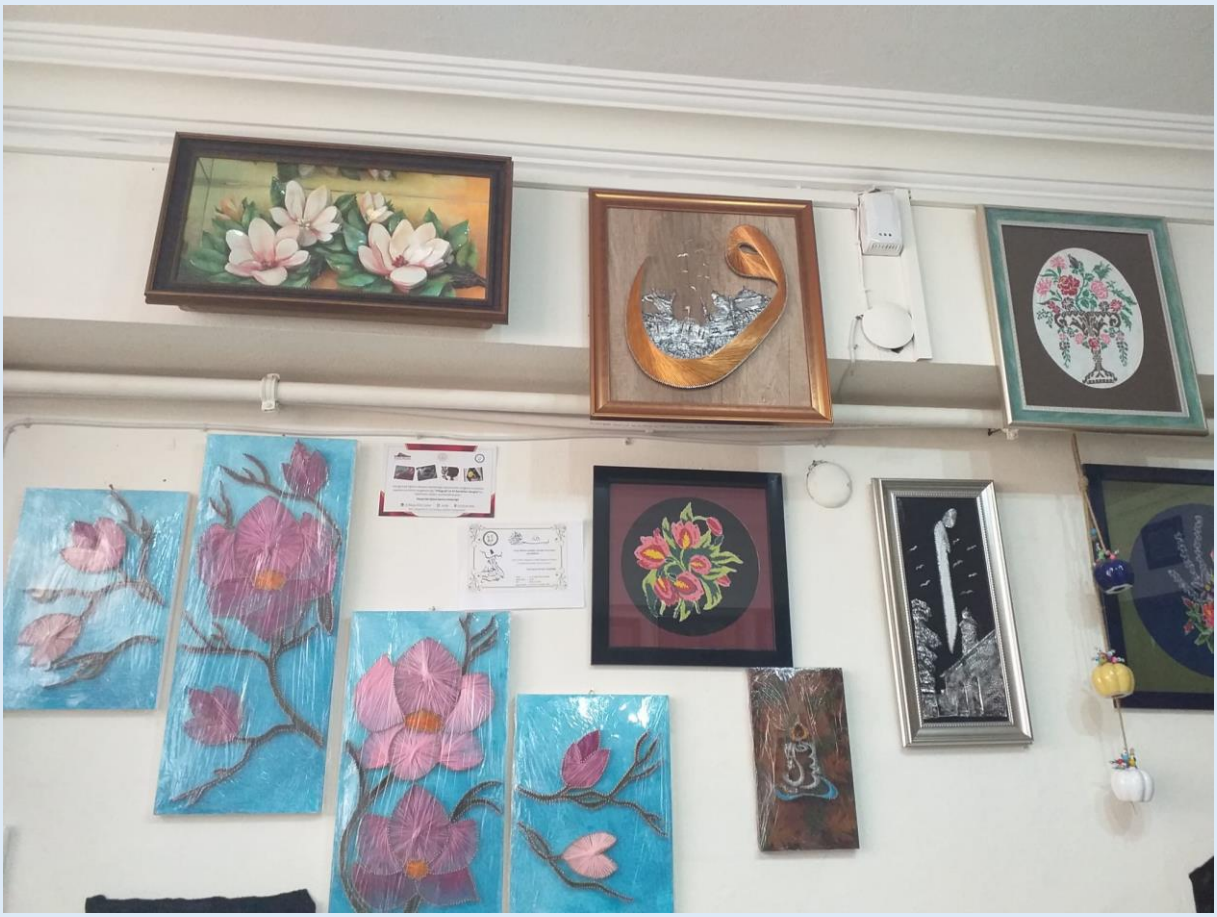
Ortadoğu'dan günümüze kadar ulaşan el sanatlarından biri olan filografi, Elazığlı hanımların ellerinde "İlknur'un Filografi Atölyesi"nde hayat buluyor.

YÜCEL ÇAKMAK

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Rızaiye Mahallesi'nin İzzetpaşa sokağında bulunan "İlknur'un Filografi Atölyesi" birbirinden güzel sanat çalışmalarına ev sahipliği yapıyor. Birçok ev hanımına ev sahipliği yapan atölyede Osmanlı'nın unutulmaya yüz tutan el sanatı 'Filografi' yaşatılıyor.

Halk Eğitim Müdürlüğü adına kurs veren Usta Öğretici İlknur Okur, yok olan birçok el sanatını günümüze taşıyor. Tel

Kırma, Ebru, Taş Kırma gibi birçok unutulan el sanatı gibi Osmanlı'dan günümüze kalan 'Filografi' sanatı bu atölyeden günümüze taşınıyor.

Ev Hanımı Usta Öğretici

2007 yılında öğrenci olarak el sanatlarıyla uğraşmaya başlayan Ev Hanımı İlknur Okur (43), 2010 yılından beri Usta Öğretici olarak yüzlerce öğrenciye öğretmenlik yapıyor. Rızaiye Mahallesi İzzetpaşa sokağında mütevazı atölyesinde kurs düzenleyen İlknur Okur, tüm imkânsızlıklara rağmen unutulmaya yüz tutmuş birçok el sanatını yaşatmaya çalışıyor. Yağlı boya resim çalışmalarıyla kurs almaya başlayan Okur; Dikiş, Ahşap ve seramik boyama, Tel Kırma, Taş Kırma, Kağıt Rölyef, Ebru, Sedef, Alüminyum Kabartma ve Filografi gibi el sanatları kursları hem öğrenmiş hem de öğretmiş.

Birçok sergide yer almış

Yaşamının büyük bir bölümünü el sanatlarına adayan 3 çocuk annesi İlknur Okur, 2013 yılından beri birçok karma ve kişisel sergide yer almış. 2013 yılında Yağlı Boya Resim Sergisi, 2015 yılında Seramik ve Ahşap Boyama, 2016 yılında Ahşap Boyama ve Sedef Kakma Sergileri, 2017 yılında Ankara Tanıtım Günlerinde Filografi ve Elazığ'da yine

Filografi Sergileri, 2018 yılında çeşitli karma sergileri, 2019 yılında çeşitli etkinlik sergiler ve son olarak 2022 yılında bir AVM'de Filografi Sergisinde yer aldı. Okur, bu son sergide bütün el sanatlarının Filografi Sanatıyla birleştirildiğini belirtti.

Sosyal Projelerde görev aldı

Kurs öğretmenliği sayesinde sosyal aktiviteler içerisinde de yer alan İlknur Okur, birçok sosyal projeye de imza attı. Başta zihinsel engelli çocukların daima yanında olan Okur, 2020 yılında Elazığ'da yaşanan deprem sonrası depremzede çocukların iyileştirme çalışmalarında yer alıyor. Diyanet Topluluk Merkezi'nde 12 Ocak 2020 tarihinde düzenlenen Ebru Kursu'nda görev aldı. Elazığ Belediyesi bünyesinde kaynaştırmalı çocuklara Ebru ve Filografi Kursları, Umut Özel Eğitimdeki çocuklara F.Ü. Sınıf Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerle birlikte seramik boyama kurslarına katılan Okur, geliri özel çocuklara kalan kermeslere de kendi eserlerini bağışladı.

Filografi Sanatı terabi yöntemidir

Filografi sanatının bir terapi yöntemi olarak da kullanıldığını ifade eden Okur, "Stres ve olumsuzluklardan da uzak tutar. Filografi sanatı, **Orta Doğu'dan Osmanlı'ya** geçerek günümüze kadar ulaşır. Yakın zamana kadar pek tercih edilmeyen filografi, günümüzde kendi

içerisinde değişime girerek birçok el sanatıyla bütünleşmektedir. Özellikle kağıt rölyef sanatıyla uyum sağlamaktadır.” dedi.

“Filografi Osmanlı döneminden kalma bir sanattır"

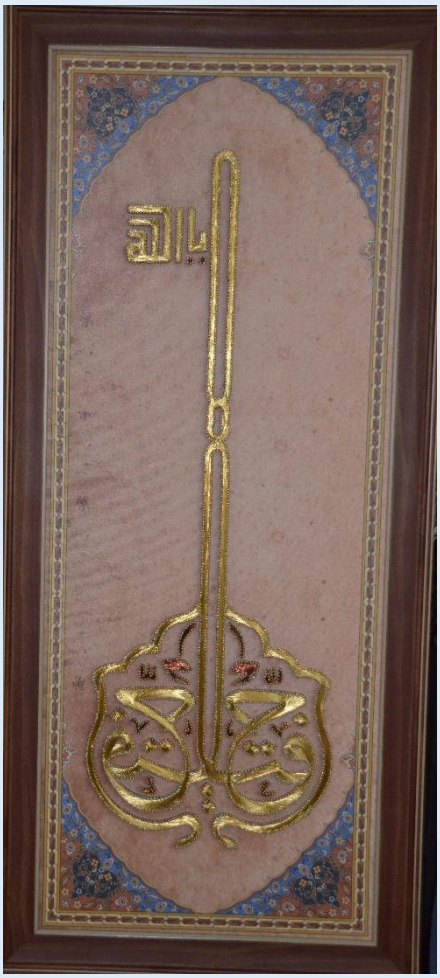
Filografi sanatının Osmanlıdan günümüze geldiğini belirten İlknur Okur, “Filografi sanatı çok güzel ve Osmanlı devrinden kalma bir sanattır. Çivi üzerine telle yapılıyor. O günden bugüne kadar ulaştırmak güzel bir marifettir. Bunu bizim gerek öğrencilerimiz olsun, gerek bayanlarımız olsun yapıp aynı anda satıyorlar. Hem evlerine katkıda bulunuyorlar hem de motive oluyorlar. Kadınlar buraya geldiklerinde huzurlu oluyorlar ve evlerine huzurlu gidiyorlar. Böyle yerlere erkeklerin engel koymaması gerektiğini düşünüyorum. Bütün kadınlar ayaklarının üzerinde durmasını bilmeli. Elleriyle yaptıkları şeyleri satıp para kazanarak ekonomik bir destekte bulunmalıdır. Biz mutluyuz, umuyoruz ki gelen öğrencilerimiz de bizlerle mutlu olurlar” ifadelerini kullandı.

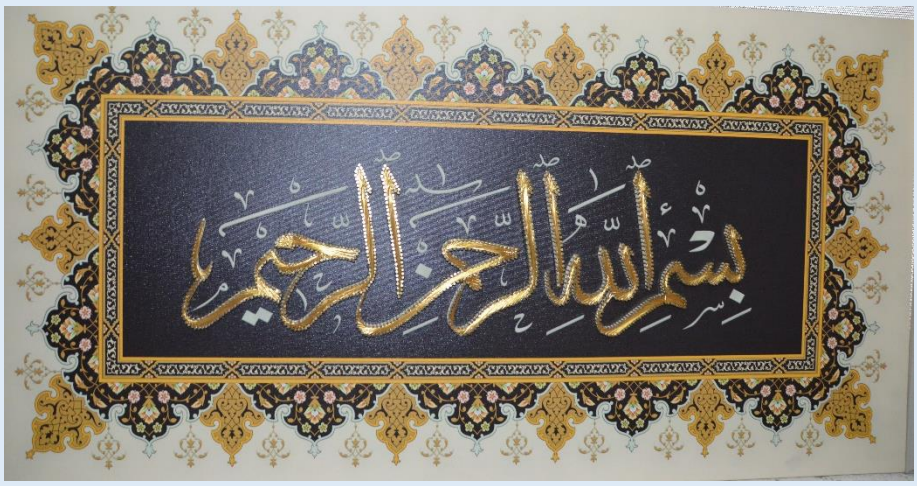

Filografinin yapımı

- Tahta tablo veya pano üzerine, çekiç yardımıyla çivi çakılarak yapıldığı için bu sanata **çivi sanatı** da denilir.
- Osmanlı döneminde **terapi amaçlı** kullanılan filografi, günümüzde daha çok hobi olarak rağbet görür. Kolaylığı ve zorluğu ise kullanılan malzemeye, ortaya çıkarılmak istenen esere göre değişiklik gösterir.

- Sicim sanatları arasına giren filografi, elle yapılır. Zanaatkârlar, ilk başta karmaşık görünen bir deseni mükemmel sonuçlar verecek hale getirebilir.
- Filografi ile hat yazıları, çiçek desenleri, harfler veya kelimeler yazılabilir. Fakat yapılmak istenenleri bunlarla sınırlı tutmamak gerekir. Sanatkârın özgünlüğüne bağlı çok farklı eserler ortaya çıkabilir.
- Filografi, çivilerin verilmek istenen şekle göre belirli aralıklarla, düzgün bir şekilde sıralanarak çakılması ile başlar. Daha sonra ortaya çıkarılmak istenen modele uygun renk ve ip çivilerin arasından geçirilir.
- Bu işlemi yaparken ip çok gergin tutularak çivilerin arasından geçirilmelidir. Yapılan bu işlem desen doldurma olarak adlandırılmaktadır.

Şehit polis Fethi Sekin, unutulmadı

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

İzmir Adliyesinde 5 Ocak 2017'de bölücü terör örgütü PKK mensupları ile çatışmaya giren, teröristleri etkisiz hale getirip onlarca insanın canını kurtaran polis memuru Fethi Sekin şehit düşmüştü. Kahramanca mücadele edip şehit düşen Fethi Sekin, şehadetinin 6'ıncı sene-i devriyesinde unutulmadı. Sekin'in Elazığ'ın Baskil ilçesi Doğancık köyündeki kabrinde anma programı düzenlendi.

Anma programında bir araya gelen vatandaşlar, öğrenciler ve il protokolü şehit Sekin'in kabri başında dualar etti. Ardından Şehit Fethi Sekin Külliyesi'ndeki programa geçildi. Anma programına şehit Fethi Sekin'in ailesinin yanı sıra Elazığ Valisi Dr. Ömer Toraman, Elazığ Cumhuriyet Başsavcısı Ömer Karişit, İl Emniyet Müdürü Celal Sel, İl Jandarma Alay Komutanı Albay Murat Evren, siyasi parti temsilcileri, meslek arkadaşları, öğrenciler ve çok sayıda vatandaş katıldı.

İzmir'deki Elazığlılar unutmadı

İzmir Menderes Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği, şehadetinin 6'ıncı yıl dönümü münasebetiyle pankart ve afişler asarak Şehidimiz Fethi Sekin'i rahmetle andı. Öte yandan Dernek tarafından camilerde Elazığlı Şehidimiz Fethi Sekin için mevlit programı düzenlendi. İzmir Menderes Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Şükrü Acar yaptığı açıklamada; "Allah rahmet eylesin mekanı cennet olsun ailesine ve sevenlerine sabırlar versin başımız sağolsun" dedi.

İstanbul'da da anıldı

İstanbul Elazığ Kültür ve Yardımlaşma Derneği, Şehit Fethi Sekin için anma programı düzenledi. İstanbul Kartal ilçesi Cevizli Çınar Camii Konferans Salonu'nda düzenlenen etkinlik Dünya Kuran-ı Kerim Okuma Birincisi Habip Deveci Hocanın Kuran-Kerim Tilaveti okumasıyla başladı.

İstanbul Elazığlılar Kültür ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Ömer İçmeli, birlik ve beraberliğin önemine değinerek katılan herkese teşekkür etti.

ELFED Onursal Başkanı Faik İçmeli'de Fethi Sekin gibi kahramanların unutulmaması için bu tarz programların önemli olduğunu söyledi. İçmeli, "Fethi Sekin'in şahadet haberini aldık İzmir'e gittik, anma programı yaptık. Ailesini, rahmetli babasını tanıdık böyle bir kahraman evladımız bu vatan için canını verdi daha nice şehitlerimiz var. Fethi Sekin'in bir katliamı önleme adına canını ortaya koyması ayrı bir tarafı var mekanı cennet olsun. Bizler Elazığ dernekleri olarak her zaman bu kardeşimizi, şehidimizi anma programlarıyla yeni nesillere unutmama gayreti içerisinde olduk" dedi.

Şehit Fethi Sekin

1973 yılında Elazığ'ın Baskil ilçesinde dünyaya gelen Fethi Sekin'in en büyük hayali polis olmaktı. Liseyi bitirdikten sonra da bu hayali gerçek oldu. 1995 yılında Kilis'te göreve ilk adımı attı. 7 yıl sonra İzmir'e tayini çıktı.

Fethi Sekin'in, İzmir'deki son görev yeri adliye girişindeki trafik kontrol noktasıydı. Merhameti ve yardımseverliğiyle tanındı, çok sevildi.

Sekin evliydi ve 3 çocuğu vardı. Burak Tolunay, Dila ve Nisa, şehit Polis Fethi Sekin'in göz bebekleriydi. O, çocuklarını milletin yüreğine emanet etti.

Şehit Fethi Sekin'in cenazesi, Elazığ'ın Baskil ilçesine bağlı Doğancık köyünde çok sevdiği annesinin yanına defnedildi.

Şehit polis Fethi Sekin, her yıl 5 Ocak'ta İzmir ve Elazığ'da törenlerle anılıyor. Kahraman polisin ismi, yurdun dört bir yanındaki eserlerde yaşatılıyor.

Taş Sokuda Cevizli Helva…

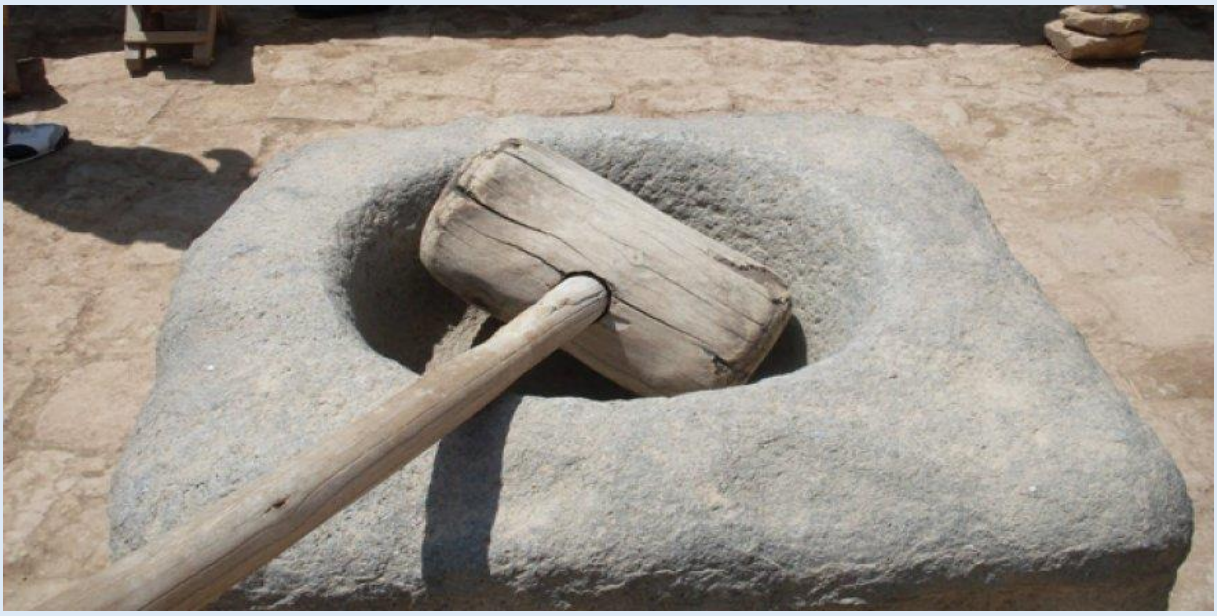
ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'ın tarihi **Harput** yöresinde, köy evlerinde kuru dut ve cevizin taştan oyulan gereçte tokmaklarla dövülmesi ile hazırlanan helva, geleneksel damak tadı olarak sofraları süslüyor.
Elazığ'da sokuda, yazın damlarda kurutulan dutlar dövülerek dutunu yapılırdı.
Dutlar ezilir, ince elekten geçirilip tenekelere basılır ve kışın yatsılık olarak yenilirdi. Bazen de dutun içine erik (yerli kayısı) çekirdeği koyunca tadı daha lezetli olurdu.
Son zamanlarda kayısı çekirdeği yerine dövülmüş leblebi de konulmaya başladı.
Dutunu içine ceviz konulup dövülünce ona da ceviz helvası denirdi.

Cevizli Helva…

Cevizin taze olduğu eylül ve ekim aylarında hazırlanan ve kısa sürede tüketilen **"sezonluk"** helva, tokmağın kullanıldığı meşakkatli mesaiye rağmen yöre halkının vazgeçilmez lezzeti.
Yörede, "soku" adı verilen, genellikle bulgur ve yarma dövülen, büyükçe taştan oyulmuş gereç içerisinde önce kuru dut, "soku eli" denilen tokmaklarla dövülüyor.
Elekten geçirilerek elde edilen dut unu, daha sonra yağı çıkana kadar dövülen ceviz ile karıştırılıyor. Karışım tokmakla bir saat daha dövülerek macun kıvamına getiriliyor. Aralıksız süren uğraş sonucu elde edilen karışım, şekil verilerek tüketime ve ikrama hazır hale geliyor.
Helvanın istenilen kıvam ve tatta olması için taze ceviz ve kuru dut ile hazırlanması gerekirken, bu nedenle tatlının cevizin taze olduğu eylül ve ekim aylarında yapılmalıdır.
Helvayı evlerin avlusunda taştan oyulan gereçlerde hazırlayan yöre halkı, tokmaklarla süren işlemin yaklaşık 3 saati buluyor.

Taş Soku…

Soku, içinde tokmakla bulgur, yarma, döğme veya kuru biber dövülen büyükçe taştan oyulmuş bir gereçtir. Sokunun bir adı da dibektir. Pirinci kabuğundan ayırmak veya bulguru dövmek için kullanılan dibeklere dink de denir

Sokuları bazen köy meydanında, herkesin kullanabileceği uygun bir köşede görürsünüz; bazen de kimi aileler kendi evlerinin avlu veya kilerlerine yerleştirmiştir.
Eskiden aile, konu komşu, mahalleli, köy sakinleri sokudan ortaklaşa faydalanırlardı. Bulgur veya benzeri şeyler dövüleceği zaman kadınlar ve gençler imece usulü çalışırlardı. Kadınlı erkekli, bir kişi veya iki kişi karşılıklı, dövülecek nesneyi sokuda sırayla tokmaklardı. Bir kişide sokunun başında durup, dökülenleri sokunun içine atardı. Hem tokmak vuranlar ve hem de sokunun başında taşan nesneleri sokuya atanın eline tokmak değmesin diye çok dikkatli davranırlardı. Soku başında dedikodular yapılır, türküler söylenirdi. Oğlan anaları, gelin adaylarını bazen soku başında hamaratlı kızlardan seçerdi.
Soku döveceği sert ağaçtan yapılır (çınar vs.) ve sokunun içindeki malzemeler bu dövecekle dövülerek ezilir.

GÖÇ ve YEREL KÜLTÜR

Medeniyetlerin yaşadıkları coğrafyalar da varlıklarını devam ettirebilmeleri kendi öz kültür değerlerini yaşatıp korumaları ile mümkündür. Tarih boyunca yerel kültür değerlerinin yaşatılıp korunması pek kolay olmamıştır. Bu konuda en büyük etkenin göç ve göçe bağlı olarak meydana gelen temel değişimler olduğu görülmektedir. Bu değişimler ekonomik, sosyal ve kültürel sonuçları ile tarihe mal olmuştur.

Tarihi değişim, yeni ve eskinin karışımından yeni bir mevcudiyet yaratır. Direnen eskilerle kendisine yer bulmak isteyen yeniler arasındaki bu savaş göçle başlar. Genel anlamda siyasal egemenlik ve sermaye savaşı olarak varlığını ortaya koyma amacını taşır. Bu savaş meydanında eskilerden yenilere miras olarak kalan tek değişmeyen şey ise göç ve göçün getirdiği kültür ve kültür değerleridir. Diğerleri geçicidir. Çünkü göçer kendi kültür varlığını korumaya çalışırken egemen kültür olan göç alan topluluk buna karşı direnir. Göçeri kendi hâkimiyet alanı içinde yalnız kültürle değil diğer yapılarla da şekillendirmeye çalışız. Zaman zaman mecburi olan yasal müeyyide de uygular. Buna rağmen göçle gelenlerin kendi yerel kültürlerini gerek geçmiş dönemlerde gerekse günümüzde nüfus ve diğer nedenlerle göç ettikleri coğrafyalarda kabullendirme ve benimsetme başarısını göstermişelerdir. Bunu bugün sayısal nüfusu yaşlanıp azalan Avrupa da göç eden toplulukların başarılmış olduklarını görmekteyiz.

HÜSEYİN ALDOĞAN

Değişimin öncüsü olan etkenler, onu destekleyen ve onaylayan yeni insan kaynakları olarak, bu akışa kendi penceresinden bakışla yön vermek istemektedirler. İstemlerini kabul ettirmede ve sonuçlara ulaşmada dolaylı olan değil direkt olan tercih, talepleri ortaya koymaktadırlar. Burada yenileşen, değişimin varlığını oluşturan yeni, genç kuşaklar; eskinin kültür değerlerini yerel anlamda sahiplenmekte küresel ve ulusal kültür egemenliğine de direnmenin başlangıcını yansıtmaya çalışmaktadırlar. Bu değişimin objektif değerlendirilmesi ancak yaşanacak bir süreçten sonra mümkün olacaktır. Bugün Ön Asya coğrafyasındaki yönetim değişimleri ve onunla birlikte yaşananlar; yerel bir varlığın kaybolmamasıyla uluslararası hâkimiyet stratejisinin iç içe girmiş karmaşıklığının, güçlü sermaye egemenliği ile zayıfın geleceğin hedeflerine varma kavgasıdır desek daha doğru olacaktır. Bu sürecin sonucu geçmiş çağlarda da yaşanan medeniyetler kavgasının birbirine intikal eden yerel medeniyet kültürlerinin kalıcılığı ile sonuçlanacaktır. Çünkü her topluluk kendi genetik ve bölgesel sosyolojik dokusunun oluşturduğu dinamizmlerle varlığını devam ettirir.

Çağımızda bilim ve teknoloji de ki hızlı değişimler, yeni sorunların oluşumunu da beraberinde getirmektedir. Günlük, hatta saatlik değişimlere bireyin veya topumun yetişmesi, değişimleri kabullenmesi ve uyum sağlaması her zaman mümkün olmamaktadır. Çağımız da global kültür değişim şemsiyesi altında varlıklarını devam ettirmekte zorlanan yerel kültürler kaybolmakla karşı karşıyadır. Bu kayıpların önlenmesi, yerel kültür aktörlerinin kendi aralarında örgütlenerek, ulusal kültür bütünlüğünün oluşumuna kadar uzanacak politikaları belirlemelerinde ve uygulamaya yönelik etkinliklerde aktif rol almaları ile mümkün olabilir.

Yerel kültürlerin yaşaması konusunda özveride bulunan birey ve kuruluşların yasal düzenlemelerle teşvik edilmesi, yerel kültürel değerlerinin yaşatılması için hizmet edecek yeni gönüllü katılımcıların ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bu tür faaliyetlerin içinde kendilerine yer bulan birey ve gruplar, yeni kuşaklara da örnek olarak onlarında bu mücadeleye katılımlarına öncüllük etmiş olacaklardır. Farklı görüş ve yaşam alışkanlıklarına sahip olan kitleler; birbirinden oldukça farklı kültürel dünya görüşlerine dayanan ve kendi imkânları oranında maddi, manevi katkılar sağlayacak bir bütünlük olarak varlıklarına devam edeceklerdir.

Kültürünü koruyan topluluklar da bunu sağlayan en önemli faktör dil olmuştur. Kültür değerleri siyasallaşmamış topluluklarda kalıcılık ortak dille sağlanmıştır. UNESCO'nun araştırmalarına göre yerel kültürün yaşamasında ki en büyük iletişim aracı konuşulan dildir. Maalesef "Türkiye'de konuşulan 15 dil yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır, üç dil ise çoktan yok olmuş durumda..."* Bu değişimi özgün dil aksanı ve güncel folklorik kültürüyle de bunun Elazığ da yaşayanlarda görülmektedir

Aynı coğrafyada yaşayan ve farklı yerel kültürlere sahip toplulukların bir arada yaşamaları, birbirlerinin farklı farklı kültürel değerlerini kabullenmeleri için bir uzlaşı kültürünün benimsenmiş olması gerekir. Bu uzlaşı anlayışından uzaklaşılmasının ana nedeni eğitim eksikliğidir. Eğitim düzeyleri düşük olan toplulukların uzlaşmaları çok zordur. Bu bakış açısının en küçük sosyal yaşam topluluğu olan ailede başlamış olması çok çok önemlidir. Buda eğitimle mümkündür. Tarihin akışı içinde yerel kültürlerin yaşatılmasında uzlaşı kültürünün önemi günümüzde de büyük önem taşımaktadır. En önemli faktörlerden birisi ise uzlaşı kültürünü özümsemiş bireylerin yetişmiş olmasıdır.

Özellikle son beş-on yıldır yöresel kültürlerin yaşanması için yapılanlar sevindirici, lakin yapılanların aynı ilin sınırları içinde dahi farklı kurum veya kuruluşlarca farklı farklı uygulamalar şeklinde olması, beraberinde hoş karşılanmayan sorunların da kamuoyu gündemine taşınmasına neden olmaktadır. Yerel bir koordinasyonun oluşturulması zorunludur. Kent yaşamının karmaşık yapısı ve sosyo-ekonomik sorunları bu konuda temel etkenler olarak da kabul edilmelidir. Çünkü kitlelerle şehre göç eden kültür değerleri, yeni bir sosyolojik yaşam yansımasıyla karşı karşıya kalmaktadır. Anadolu coğrafyasında "Tanzimat'tan beri bir kültür seferberliği içinde."** varlıklarını davam ettirmeye çalışan yerel kültürlerin günümüz de ki durumu pekte iç açıcı değildir.

Ülkemizde 20.yüzyılda kırsal kesim kente çok hızlı taşındığından temel sorunları çözecek bir süreç yaşamaya imkan bulunamamıştır. Toplumsal yönetimler uzun süreli siyasal ve ekonomik politikalar oluşturamadıkları için yerel kültürlerin yeni sorunlarla karşı karşıya kalması kaçınılmaz olmuştur. Bu etkenlerden önemli olan bir diğeri ise ülkemizin bulunmuş olduğu coğrafyada yaşanan siyasal, sosyal ve ekonomik değişimlerden etkilenen bir jeopolitik yer ve öneme sahip olmasıdır. Bugün Ön Asya coğrafyasında yaşanan siyasal gelişmelerin olumlu ve olumsuz sonuçlarının ülkemizdeki sosyal kültürel ve ekonomik gelişmeleri etkilediğini açıkça görmekteyiz. Bu etkinin yerel kültürler üzerinde ki yansımaları ilerleyen süreçte mutlaka yaşanacaktır.

Elazığ; tarih boyunca bölgesel anlamda coğrafyasında barındırdığı bütün medeniyetlerden kalanları bugüne en iyi bir var edilişle intikal ettirmiştir. Yaşanılanların sosyolojik bir değerlendirmesi yapıldığında bugünün ekonomik ve kültürel yaşam değerlerinin tarihin derinliklerinden günümüze intikal eden değerler olduğu görülecektir. Bu değerler küreselleşen sermaye ve kültür değişimlerinin baskısıyla karşı karşıyadır. Bu baskıya kimler karşı koyacaktır? Bu karşı koyma bütünlüğünü kimler desteklemelidir? Burada yerel öncü ve katılımcı sivil toplum kuruluşlarına hangi sorumluluklar düşmektedir? Ayrıca yerel kurumsal yapının bu yapıyı desteklerken karşılaşacağı yasal ve ulusal kültür politikaları karşısındaki yürütme yetki ve uygulanabilirliği nedir?

Elazığ; Günümüz de yerel kültür farklılıklarını kendi potasında harmanlamak suretiyle kentsel bütünlüğünü zenginleştirmiştir. Bu nedenle farklı kültür gruplarının severek yaşamına devam ettiği bir kent olma özelliğini korumaya devam etmektedir.

Osmanlı göç politikaları sonucu (1516-17 yıllarında coğrafyada /Keban Piran (Akgömlek köyünden) zorunlu göç politikaları sonucu uzaklaştırılan Sinemilli topluluğunun bir ferdi olarak bu satırlarımla aranızda bulunmanın onurunu yaşatan değerli dostlar dan Mehmet Yılmaz hocama, Elazığ kültürünün temsili yayını Çaydaçıra Dergisinin imtiyaz sahibi ve yayın yönetmeni Yücel Çakmak'a teşekkür eder kalıcı ve başarılı yayınlar diliyorum.

* (Vatan Gazetesi/21.02.2012)
** (C.Tanyol yeni Sabah 01.Eylül 1953)

Basın Müzesi açıldı

Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları'nın, 'Müzeler Şehri Elazığ Projesi' çerçevesinde hayat geçirdiği Elazığ Basın Müzesinin açılışı, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nde gerçekleştirildi.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, 11 ana başlıkta açıkladığı 100 projeyi hayata geçirmeye devam ediyor. Bu çerçevede Harput mimarisinin en güzel örneklerinden biri olan ve 1800'lü yıllarda inşa edilen Sağır Müftü Konağı, Basın Müzesine dönüştürüldü. Harput mimarisine uygun olarak dizayn edilen **Elazığ Basın Müzesi**, şehrin kültür ve turizm yaşamına kazandırıldı. Basın tarihine ışık tutan ve basın tarihinin hafızasının canlandırıldığı müzede, baskı kalıplarından matbaaya, haberleşme araçlarından gazete ve dergilere kadar birçok basın yayın materyali yer aldı. Müzenin açılışı, günün anlam ve önemine binaen 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Gününde yapıldı. Açılış törenine Vali Ömer Toraman, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Serdar Çam, AK Parti Elazığ Milletvekili Metin Bulut, Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, kurum müdürleri, siyasi parti ile STK temsilcileri ile vatandaşlar katıldı.

“ŞEHRİMİZE DEĞER KATACAK PROJELERİMİZİ BİR BİR HAYATA GEÇİRDİK’’

Kadim medeniyeti ile ilim ve irfan merkezi Harput’a çok yakışan Basın Müzesinin açılışını yaptıklarını belirten Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, “Elazığ’ın özlemi olan bu çok kıymetli projeyi hayata geçirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Aynı zamanda bu projeyi 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Gününde hayata geçirmemizde ayrı bir mutluluk vesilesi. Bu vesile ile tüm basın mensuplarımızın çalışan Gazeteciler Gününü tebrik ediyorum. Bizler göreve geldiğimiz ilk günden itibaren ilimiz adına kurmuş olduğumu hayallerimizi şehrimize değer katacak projelerimizi bir bir hayata geçirdik. Sizlere söz vermiş olduğumu 11 ana başlıktaki 100 projemizin büyük bir kısmını tamamladık. Kalan kısımlarla alakalı da çalışmalarımız devam ediyoruz. Bizim tek bir amacımız var. Bu şehri daha müreffeh ve yaşanabilir bir şehir haline getirebilmektir. Yapmış olduğumuz tüm çalışmalarla şehrimize değer katmak istiyoruz. Bu anlamda göreve geldiğimiz ilk günden itibaren ekibimizle birlikte gece gündüz demeden, mesai mefhumu gözetmeden çalışıyoruz” dedi.

“BASIN MENSUPLARIMIZLA KOL KOLA BU ŞEHRE DEĞER KATMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ”

Göreve geldiği günden itibaren basın camiasının yanında olmaya gayret ettiklerini aktaran Başkan Şerifoğulları, “FHGC Başkanı Semih Erdem, bizleri ziyaret ettiğinde ilimize bir Basın Müzesi yapılması gerekiyor dediğinde biz hiç tereddüt etmeden 100 projemiz arasında Basın Müzemizin olduğunu, çok kısa süre içerisinde yapacağımızı ifade ettik. İlk günden itibaren basın mensuplarımızla el ele, kol kola bu şehre değer katmak için çalışıyoruz. Bizleri yeri geldiğinde eleştiri ve fikirleri ile yön gösterme noktasında çok büyük katkıları olan basın mensuplarına canı gönülden şükranlarımı arz ediyorum. Göreve geldiğimiz günden itibaren atmış olduğumuz her adımda şehrimizin geleceğini düşünüyoruz. Basın Müzemizde Fırat

Üniversitemizdeki ve iletişim lisesindeki öğrencilerimizin ders yapabilecekleri bir yer oldu. Dışardan gelen turistlerde çok ciddi manada ziyaret edecektir" dedi.

ERDEM: "GAZETECİLERİN HAK ETTİĞİ İMKÂNLARA KAVUŞAMAMASI BİZLERİ ÜZÜYOR"

Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti Başkanı ve Fırat Gazetesi İmtiyaz Sahibi Semih Erdem ise açılışta yaptığı konuşmada şu ifadelere yer verdi; "10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü son derece önemli. Her ne kadar bugünü bayram tadında geçirmek istesek bile gazetecilerin hak ettiği imkânlara kavuşamaması bizleri üzüyor. Gazetecilik ne yazık ki itibar kaybediyor. Gazeteciliğin yeniden en saygın meslekler arasındaki yerini alması adına herkes gazeteci olarak nitelendirilmemeli!

Bu anlamlı günde başta Kurtuluş Savaşı'nın baş aktörü Gazeteci Hasan Tahsin olmak üzere bu mesleği layıkıyla yerine getiren şehit gazetecilerimize ve ebediyete intikal eden bütün gazetecilerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Böylesi bir günde gönül çok daha iç açıcı konuşmalar yapmak istese de sorunlarımızla merhaba demenin hüznündeyiz. Bütün meslektaşlarımın çok daha güzel bir şekilde 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nü karşılaşmasını dileyerek, bu özel gününüzü kutluyorum. Yaşadığımız sorunlar nedeniyle 'bayram' değil 'dayanışma günü' olarak kutladığımız '10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü' nedeniyle, çözüm bekleyen sorunlarımızı kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz. Çünkü sektörümüzde yaşanan sorunların bir an önce çözümlenmesi, sürekli itibar kaybeden basın mesleğinin gelişmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Gazeteciler; demokrasinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Demokrasilerde şeffaf ve güvenilir bilgiye erişim yaşamsal önemdedir. İfade özgürlüğü ve özgür basın, çağdaş, katılımcı ve çoğulcu demokrasinin olmazsa olmazlarıdır. İfade ve basın özgürlüğü, şeffaflık ve hesap verilebilirlik, çağdaş toplumların ve demokrasinin temel direkleridir. Bunlar sadece basının ve gazetecilerin değil, tüm toplumun meselesidir. Bu özgürlüklerden yoksun bir toplumun ilerlemesi mümkün değildir. Elazığ gibi basının köklü bir geçmişe dayandığı bir kentte nihayetinde Elazığ Basın Müzesi'nin olması ve bu müzenin Elazığ Belediyesi tarafından özenle yaptırılarak, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü'nde kapılarını açması son derece güzel bir gelişme. Başta Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları olmak üzere bu müzenin Elazığ'a kazandırılmasında emeği geçenlere yürekten teşekkür ederim. Bu müze ile basın geçmişimiz, yarınlarımıza da taşınabilecek.

Bir kez daha gazeteciliği layıkıyla yapan ve bu mesleğin itibarına önem vererek, mesleği yarınlara güzel taşıyan gazetecileri tebrik ediyorum. Bayram tadında karşılayabileceğimiz nice 10 Ocak Gazeteciler Günü'ne erişmek dileğiyle."

"AHİLİK"

"İslami anlayışa göre din, yaşanmak içindir, hayata geçmeyen, hayat haline gelmeyen inancın bir değeri yoktur."

AHMET BULUT

Her yıl ülkemizde 17-23 Eylül tarihleri arasında Ahilik haftası kutlanmaktadır. Bu yılda çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır, bende biraz gecikmeli de olsa **Ahilik geleneğini** şöyle bir hatırlayalım istedim, beklide tam zamanıdır diye de düşünebilirsiniz!

Ahilik kelime anlamı olarak Arapça **"Kardeşim"** Türkçe ise **"akı"** (Divanı Lügatı Türk'te) **"Cömert, yiğit, Kahraman, Eli açık"** anlamında kullanılmaktadır. Terim olarak XIII. Yüzyıldan itibaren Anadolu da görülmeye başlayan sosyal, kültürel, siyasal, dini, iktisadi, askeri, idari ve eğitim boyutları olan bir sistem olarak görülmüştür. **Ahilik imanın amele dönüştüğü dünyevi ve uhrevi bir sistemdir.**

Malazgirt Zaferinden sonra (26 Ağustos 1071) sonra Anadolu'yu vatan yapan Müslüman Türklerin bütün medeniyetlere üstünlük sağlayabilmesi için Ahilik öncülük rolü yüklenmiştir. Ahiliğin din ve kardeşlik anlayışı sayesinde, Anadolu da birliğin, kardeşliğin, hoşgörünün birlikte yaşamanın mayası oluşturulmuştur. Ahiler, Milli kültürümüze ve Türk diline önem verdiklerini bu dönemde yaşayan ahi şeyhleri sayılan**, Hacı Bektaş Veli, Aşık Paşa, Yunus Emre, Hacı Bayram Veli** Türkçe eserler vererek bunu kanıtlamışlardır. Ahilik adabı yüzyıllar boyunca Anadolu Türk Halkının milli karakterini belirlemiştir.

Ahiler kurmuş oldukları Ahilik teşkilatı ile Anadolu coğrafyasında, Türkmenistan'dan Balkanlara, Avrupa'dan Asya'ya kadar geniş bir alanda eğitim, askeri, siyasal, ekonomik, dini, mimari, sosyal ve kültürel alanlarda faaliyet göstererek medeniyetimizin oluşumunda etkili olmuşlardır.

Ahiler dini inançlarını yaşamların da taşımışlardır, yaşamın bütün alanlarında haram helal bilen, haram lokma yemeyen, güvenilir, yalan bilmeyen, üstlendiği görevi en iyi şekilde yapan, hakkın rızasını almaya çalışan, komşuluk haklarına uyan, çalışmayı ve üretmeyi ibadet saymışlardır. Siftah yaptığında gelen müşteriyi komşusuna gönderen Allah'tan başka hiçbir şeye kulluk etmeyen bir yaşam tarzı oluşturmuşlardır.

Ahilik Anadolu'da XIII. Yüzyılda kurulmuş olup kurucusu **Ahi Evran**'dır. Ahi Evran 1171 yılında Azerbaycan'ın Hoy kasabasında doğmuş,1262 yılında Kırşehir'de vefat etmiştir. Asıl adı **Nasıruttin Mahmut Ahi Evran Bin Abbas** tır.

Ahi Evran'ın asıl mesleği dericidir. Ahilik öncelikle derici esnafı arasında bir birlik olarak kurulmuş olup daha sonra diğer esnaf kolları arasında yaygınlaşmıştır. Ahiliğe girişte ve ustalığa kadar giden aşamalarda özel merasimler yapılırmış örneğin, Şed, Peştamal kuşama gibi. Esnafların kontrolü içinde belli kurallar uygulanarak ticari hayattaki kardeşliğin pekişmesi sağlanmıştır.

Bu teşkilata gireceklerde aranan vasıflarda varmış, Vefa, Doğruluk, Güvenilirlik, Cömertlik, Tövbe, affetme, Tevazu şeklinde sıralanırken, Alkol, Zina, Yalan, Gıybet, Hile gibi davranışlarda bulunanlarda meslekten atılmayı gerektiren sebepler arasında sayılmıştır.

Ahiliğin Görevleri arasında;

*üye sayısını, malların kalitesini ve fiyatları belirlemek
*Müşterilerin haklarını korumak
*Üretimi ihtiyaca göre belirlemek
*Mesleğe yeni elamanlar kazandırmak
*Zanaatkârlara, zanaat ahlakını kazandırmak
*Üyelerin zararlarını karşılamak ve kredi vermek
*Çalışamayacak durumdaki üyeleri korumak, esnaflar arasındaki haksız rekabeti önlemek
*Çarşılarındaki, can ve mal güvenliği sağlamak, gibi.

NOT: Birçok medeniyetlere yurt olan tarihi Harput Kentinde de Ahiliğe ait bir eser vardır. Ahi Musa Mezarı Türbesi olarak bilinmektedir. Kitabesine göre 1185 yılında yapılmış olup IV. Murat devrine ait Mahkeme-i şeriye sicil defterine göre türbenin Ahi Musa Hervi ye ait olduğu yazmaktadır

ATAŞ: “KKTC var olacaktır”

ÇAYDAÇIRA/KKTC

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı Ersin Tatar’ın düzenlemiş olduğu halk konseyi toplantısı gerçekleşti. Toplantıya birçok dernek başkanları katıldı.

FATİH BAYGELDİ

KKTC Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanımız Yunus Ataş da Cumhurbaşkanı Ersin Tatar’ın davetlisi olarak Elazığ’ı temsilen toplantıda bulundu. Toplantıda birçok konu başlıkları dile getirildi. Başkan Ataş, “Öncelikle Cumhurbaşkanımız Ersin Tatar' a bizleri davet ettiği için ve misafirperverliğinden dolayı kendisine şahsım ve Elazığlılar adına Teşekkürlerimi sunuyorum” dedi.

Başkan Yunus Ataş sözlerine şöyle devam etti:

“Cumhurbaşkanımız Sayın Ersin Tatar’ın Gayretleriyle Anavatanımızın Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın desteğiyle KKTC’nin Türk Devletleri Teşkilatına Gözlemci Üyeliği ilk büyük adım olduğunu KKTC halkına hayırlara vesile olmasını diledi

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın uluslararası toplumunda KKTC’nin tanınmasındaki Ada’da iki egemen eşit devletin var olduğunu defaten dile getirip KKTC toplumuna vermiş olduğu desteğinden ötürü memnunuz.”

Başkan Ataş, “Her zaman her daim bizden yardımlarını esirgemeyen anavatanımız asrın projesi içme suyu temininden sonra kablo ile elektrik, sağlık alanında yapılan protokol ve sosyal konut projeleri ile bir kez daha KKTC Halkının Yanında olduğunu göstermiştir. En önemlisi olarak da kuzey Kıbrıs topraklarında yaşayıp Rumlara hizmet eden onların ayakçılığını yapanlara asla fırsat vermeyeceğimizi dile getirmek istiyorum. Burada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti var böyle kalacaktır.” dedi.

Civelek, Astec Kitap Fuarı'nda…

İLHAN KILIÇ

ÇAYDAÇIRA/ALMANYA

Almanya'nı Duisburg kentinde düzenlenen Astec Kitap ve Kültür Fuarı'na katılan Elazığlı Yazar Bilal Civelek, Gurbetteki Elazığlılardan büyük bir ilgi gördü.

Astec Fuarına 2006 yılından beri katıldığını ifade eden Eğitimci Yazar Bilal Civelek, "Bu fuara yabancı değilim. Gittikçe okuyucu kitlesinin azaldığını üzülerek görüyorum. Bu nedeni pandemiden sonra insanlar internete yöneldi. Yoksa okuyan azaldı manasında söylemiyorum. Ama ben memnunum." dedi

Yayınlanmış 22 adet kitabı bulunan Yazar Civelek, "Genelde roman yazarım. Gerçek hayat hikayelerini romanlaştırırım. Okuyucum beni bu yönümle tanıyor. Benden bu tür hikayeler istiyorlar. Böyle bir seri yakaladık. Son çıkan kitabım 'Kırık Kalpler Atölyesi' müthiş bir roman herkese tavsiye ediyorum. Özellikle Elazığlı hemşerilerime… Konu Elazığ'da geçiyor. Elâzığ'a sevgi ve saygılarımı sunuyorum." dedi.

Almanya'da "Astec Türkçe Kitap ve Kültür Fuarı" bu yıl 21. kez kapılarını ziyaretçilerine açtı. Duisburg yakınlarındaki Rheinberg kasabasında açılan ve 13 gün boyunca açık kalan fuarda, dünya klasiklerinden en son çıkan romanlara, çok sayıda eser yer alıyor. Türkiye ve Avrupa'dan 63 yayınevinin katıldığı fuarda düzenlenen panellerde edebi sohbetler, şiir buluşmaları ve tahta işleme, resim, ebru gibi sanatsal faaliyetler de gerçekleştiriliyor.

Korona virüsü nedeniyle iki yıldır yapılmayan fuara sadece Almanya değil, Avrupa'nın pek çok ülkesinden ziyaretçiler gelmektedir. Fuarda kitabın yanı sıra alışveriş stantları, geleneksel Türk mutfağı ve çocuklara yönelik organizasyonlar vatandaşların beğenisine sunuldu.

Buhurdan بخوردان

Kelime Arapça kökenli olup, “bahür” sözcüğünden gelen “buhur” kelimesinin Türkçesi “tütsü”dür. Yakıldığı zaman güzel koku veya kokulu duman çıkaran bitki, tohum, kök gibi maddelere verilen isimdir. Buhurdan (Tütsülük) ise içinde tütsü yakılan maden, porselen veya seramikten yapılan özel kaplara verilen addır. Aslı bahûrdân olan buhurdan Arapça’da, yakılınca güzel kokulu duman çıkaran öd ağacı ve amber gibi tütsü maddelerine verilen bahûr isminden Farsça -dân “-lık” ekiyle yapılmış “tütsülük” anlamında Osmanlıca bir kelimedir. Türk toplumunda, Araplar’ın buhurdana verdikleri aynı anlamdaki mibhare ve mıktare isimleri tutulmamış, ikinci bir isim olarak micmer veya micmere (ateşlik) benimsenmiştir.(1) İlk çağlardan itibaren din ve büyü ayinlerinde kullanılan tütsü, tek tanrılı dinlerde de kullanılmıştır. Özellikle Eski Mısır, Orta Doğu, Uzak Doğulu ülkeleri, Avrupa ve İslam ülkelerinde çokça kullanılmıştır. Buhur yakma işlemi, kurbanın manevi temizliği için, onlarla birlikte ateşe atılması biçiminde başlamıştır ki bu kullanım o dönem için özel bir kap yapılmasını gerektirmiştir.(2)

KADİR ATICI

Müslümanlıkta ibadetlerle ilgili bir buhur yakma geleneği yoktur. Ancak güzel kokuyu çok seven, devamlı surette kokulu yağ kullanarak bunu ashabına da tavsiye eden ve hatta kızı Zeyneb’in vefatında naaşının birkaç defa sidr ile yıkanıp sonuncu suyuna kâfur katılmasını isteyen Hz. Peygamber’in (sav) ibadet maksadıyla değil fakat güzel kokmaları için mescidlerde buhur yakılmasını emrettiği bilinmektedir.(3)

Türkler, Orta Asya'dan bu yana gül suyu ve gülyağ geleneğinin içinde yaşamışlar ve Anadolu'ya geldiklerinde de bu geleneği sürdürmüşlerdir. Orta Asya geleneğinde tanrılara adanmış atların ve diğer hayvanların güzel kokulu sularla yıkandığı biliniyor”. Bu güzel kokuların içinde mutlaka gül de olmalıdır. Türklerin gül suyu hazırlamasıyla ilgili bilgiler Divan-ı Lügat o Türk 'on ulaşabiliyoruz. Eserde çeşitli gül suyu şişelerinden söz edilir ve “Kumgan” adı verilen bakırdan yapılmış gül suyu şişesinden Kaşgarlı Mahmud şöyle anlatıyor; “Öbür Türkler kovaya kumgan derler, kumgan; ibrik, güğüm, gül suyu şişesi; ol kumganığ yolrattı. O güğümü parlattı.” Türkçe sözlükte yer alan “Kumgan” anlatıma göre Türkler gül suyu elde ediyorlardı.(4)

Türkler tarafından kullanılan ilk buhurdan örnekleri ise VIII. yüzyılda üretilmiştir. XI. ve XII. yüzyıllarda Büyük Selçuklu döneminde hayvan biçimli buhurdanlar yapıldığı bilinmektedir.

---

[1]Sargon Erdem, “Buhurdan”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.6, İstanbul,1992,s.384-385.; Kadir Atıcı, *(Arşiv Kayıtlarına Göre) Harput’ta Vakfa Tabi Meslek Grupları*, Girişim Yayınları, Telmih Kitap, Ankara,2021,s.47.

[2]Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.1*, MEB Yayınevi, İstanbul,1993,s.245; Zeki Kuşoğlu, “Milletin ve Dinlerin Ortak Mirası Buhurdanlar” *İlgi Dergisi, S.51,* İstanbul, 1987,s.33-35.

[3]Erdem, a.g.m.,s.384.

[4] Serkan Gedük, “Osmanlı Saray Kültüründe Buhur ve Gülsuyu Geleneği”, *Topkapı Sarayı Müzesi*, Yıllık,6, İstanbul, 2013,s.125.

Osmanlı dönemine gelindiğinde Saray'da buhur yakmak gelenek halini almıştır. Özellikle günde iki kez yenilen yemeklerin ardından bir seremoni halinde tütsü yakılması, gül suyu ve kahve verilmesi adet olmuştur. Buhur, Osmanlı padişahlarının gündelik hayatında da önemli bir yere sahipti. Padişah yemeğini bitirip ellerini yıkadıktan sonra giysileri ve odası yemek kokusundan arındırılmak için buhurla buharlanırdı. Buhur, padişahın gideceği mekânlarda da çok kullanılırdı. Padişah camiye varmadan önce hazinedarbaşı camiye gidip, padişahın namaz kılacağı yeri hazırlayıp, seccadesini yere serer ve buhur yakardı.(5)

Harput sanatı ve mimarisi, İslam sanatı, İslam ilkeleri ve inançları üstünde yükselen bir medeniyetin ifadesidir. En genel çizgileriyle dinin manevi gerçekliklerinin biçimler dünyasındaki mekânı ihya etme açılımı olarak tanımlamak mümkündür. Osmanlı şehri olan Harput'ta da buhurdanlık geleneğinin, dini yapılarda ve sivil yapılarda çok kullanıldığı bilinmektedir. Harput'ta buhûrî olan görevliler, genellikle camilerde her cuma günü ve mübarek gecelerde ikisi mihrabın iki tarafına ve birisi devir-hânın huzurunda olmak üzere üç adet tütsü yakarlardı. Kendisine malzeme bedelleriyle beraber vakıflardan ücreti ödenir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivinde Harput ile alakalı Hurufat defterlerinde kayıtlı H.1179/M.1765 tarihli yazıda; "Harput kasabasında Esediye Camisinde Seyit İsmail'in terkiyle boşalan günlük bir buçuk akçe ile buhuriye görevinin Seyit Süleyman'a Mahmut Paşa naibi Numan arzıyla verildiğine dair Muharrem 1179 (Haziran 1765) tarihli atama kaydı.(6)"yer almaktadır.

"Harput'ta Esediye Camisi'nde günlük bir buçuk akçe ile buhuriye görevini yapan Seyyit Süleyman'ın ölümüyle yerine oğlu Mustafa'nın naip Seyyit Bilal arzıyla 21 Rebiü'l-evvel 1188 (1 Haziran 1774) tarihinde atandığına dair kayıt.(7)"bulunmaktadır.

Kaynakça:

İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinde Saray Teşkilatı, TTK Yayınları, Ankara,1988.
Kadir Atıcı, (Arşiv Kayıtlarına Göre) Harput'ta Vakfa Tabi Meslek Grupları, Girişim Yayınları, Telmih Kitap, Ankara,2021.
Mehmet Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.1, MEB Yayınevi, İstanbul,1993.
Sargon Erdem, "Buhurdan", TDV İslam Ansiklopedisi, C.6, İstanbul,1992,s.384-385.
Serkan Gedük, "Osmanlı Saray Kültüründe Buhur ve Gülsuyu Geleneği", Topkapı Sarayı Müzesi, Yıllık,6, İstanbul, 2013,s.124-141
Zeki Kuşoğlu, "Milletin ve Dinlerin Ortak Mirası Buhurdanlar" İlgi Dergisi, S.51, İstanbul,1987,s.33-35.
VGMA,H.D,D.N:1099/0,S.S.N:117/8
VGMA,H.D,D.N:1084/0,S.S.N:38/15

5İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinde Saray Teşkilatı, TTK Yayınları, Ankara, 1988, s. 210
[6]VGMA, H.D,D.N:1099/0, S.S.N:117/8
[7]VGMA, H.D,D.N:1084/0, S.S.N:38/15

Gazeteci Yazar İlhan Kılıç Kitaplarını İmzaladı

ÇAYDAÇIRA/ALMANYA

Dergimiz Almanya Temsilcisi Gazeteci Yazar İlhan Kılıç, Almanya Duisburg'da düzenlenen imza etkinliğinde okuyucularıyla bir araya geldi.

Almanya'nın Duisburg şehrinde Anadolu'dan Esintiler 2 etkinlikleri çerçevesinde Akkurt Saat Wasserturm'da gerçekleştirilen etkinlikte okuyucuları için Kanserle Savaşanlar Kulübü ve Zamanın Birinde isimli kitaplarını imzalayan Gazeteci Yazar İlhan Kılıç, gösterdikleri ilgiden dolayı tüm edebiyatseverlere teşekkür etti. Okuyucularıyla bir süre sohbet eden Kılıç, etkinlik sonunda okurlarıyla hatıra fotoğrafı çektirdi.

Elazığ'da "İyilik" kazandı

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Memur Sen Elazığ İl Temsilciliği'nin Mehmet Akif İnan Anısına düzenlediği "İyilik" temalı yarışmada dereceye girenlere ödülleri verildi.

Elazığ Belediyesi Bünyamin Eroğlu Kültür Merkezi'nde düzenlenen ödül törenine Elazığ Yazar Metin Önal Mengüçoğlu da katılarak, Mehmet Akif İnan'ın edebi ve siyasi yaşantısı hakkında bilgi verdi. Etkinlik programı Muhammet Kutay Hoca'nın Kuran-ı Kerim tilavetiyle başladı. Duadan sonra söz alan Memur Sen Elazıı İl Başkanı İbrahim Bahşi, her 6 Ocak'ta Mehmet Akif İnan'ı andıklarını ve bu yıl da "İyilik" temalı resim, slogan, kısa hikaye ve deneme yarışması düzenlediklerini söyledi.

Yapılan törende ilkokullar arası resim yarışmasında Meryem Tayyare (Birinci), Selim Taşkın (İkinci), Zeynep Gemici (Üçüncü) ve Zeynep Buse Eraslan ödüllerini aldı. Ortaokullar arası slogan yarışmasında ise Mehmet Taha Çapar (Birinci), Merve Bilal Karakaya (İkinci) ve Reyhan Kantarcı (Üçüncü), liseler arası Kısa Hikaye dalında Nisa Nur Yüksel (Birinci), Zeynep Havva Aslan (İkinci) ve Ecrin Emre (Üçüncü) ödüllerini aldılar. Öte yandan Öğretmenler arasında Deneme Kategorisinde ise Metin Sertkaya (Birinci), Yusuf Gökbakan (İkinci) ve Mehmet Bulut (Üçüncü) ödüllerini aldılar.

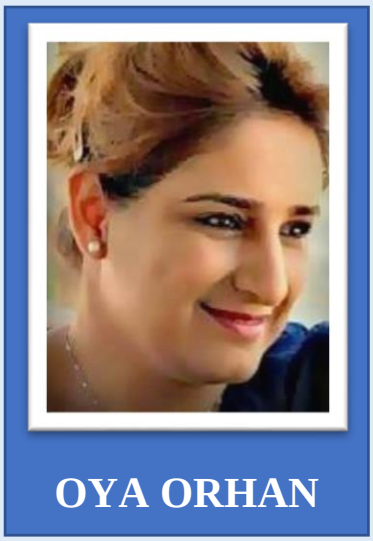
Ödül Törenin ardından Elazığlı Yazar Metin Önal Mengüçoğlu, Mehmet Akif İnan hakkında bir anma konuşması yaptı. Mehmet Akif İnan'ı 17 yaşında şiirlerini okuyarak tanıdığını ifade eden Mengüçoğlu, İnan'ın edebi ve siyasi kişiliği hakkında anekdotlar sundu.

Hu hu komşu…

Komşu eski Türkçede ‘karşılıklı ve yakın oturan kimseler anlamında sınır ortaklığı bulunan’ anlamında kullanılır.

‘Komşu komşunun külüne muhtaçtır.’

Çok eskiden ekmek saç da ateşte pişerken saçın altı külle sıvanırmış. Ekmek yanmasın pişkin olsun. Olur ya o kül bazen saçın altından dökülür tekrar küllü su sürülmesi gerekirmiş. Kız,

OYA ORHAN

‘Fatma Nine kül var mı? Saçın altına sürecek’ der kapıyı çalar. **‘Komşu komşunun külüne muhtaçtır.’** Sözü buradan geliyor. Çocukken bunu Türkçe dersinde okuduğumda hiç anlam verememiştim. Neden muhtaç olsun ki derdim. Geldiğimiz modern çağda yine komşuya muhtaç şarj makinesi istediğimiz günler olmadı değil. Yoğurt mayası bitmiş, komşunun kapımızı çalındığında hemen çay tabağı olmaz kâseyle verelim derdik. Okul başladığında kapımız defter ciltlemek için yardım eder misiniz diye çalınırdı. Şimdi şehir hayatı apartmanlar bunların başka versiyonlarını yaşıyor. Yine insan her yerde insan o kadar varlığın içinde bir şeye ihtiyacı oluyor. Çocuğu hastalansa komşuya koşuyor insan.

‘Ölüde komşudan diri de komşudan’ boşuna dememiş atalarımız.

Her zaman bir tabak fazla olan yemek komşunundu. ‘Komşu komşunun mirasçısıdır’ sözünü duyduğumda hayretler içinde kalmıştım. Cenaze namazı kılınırken haklarınızı helal ediyor musunuz dendiğinde de yedi komşu razısıyla tamamdı.

Ev alma komşu al

Ev alırken kaç artı bir diye sorulurken eskiden komşun kim diye sorulurmuş.

Komşuda pişer bize de düşer.

Komşusu açken tok yatan bizden değildir.

Komşum şen bizde şen.

Komşunun ışığı yandığı için kendini güvende hissedip rahat uyuyan insanlar halen var.

Eskiden kapılar açık yatılırdı dediğimizde hayretle içinde inanmazdık. Eskiden çalınacak bir şey mi yoktu evde yoksa herkes saygılı mıydı birbirine.

Geleneği yaşatmak için yine var gücümüzle uğraşacağız. İnsana insan yakışır.

Hu hu komşu oğlun geldi mi?
Geldi geldi
Ne getirdi?
İnci boncuk
Kime kime?
Sana bana…

Tekerlemesinde bile komşu her zaman paylaştığın kişi ve yanı başında.

Atalarımız yaşayıp derlemişler bu sözleri.

İki taşım daha kaynatıp ateşten indirdim komşunun bizdeki tabağına bıraktım. Kapıyı çaldım. **“Sizde tadına bakın dedim. Bizde tam sofradayız.”** dedi. Bu geçmişten süregelen gelenek halen sürüyor. Ne pandemi ne modern yaşam bu geleneği bozamadı. Belki bir tabak bahaneydi günde yedi kişiye selam verin diyen dinimizi yaşatıyorduk. Bugün göremedik sizi nasılsınız demekti. Geçen çocuğun hastaydı iyileşti mi demekti. Bir iletişimdi, bir gün aydınlatmaydı.

Bir maniniz yoksa annem size gelecek deyip, kapıyı çaldığında sıcak bir tebessüm ile kabul edilme. Giderken ördüğü patiği yanına alıp, hu hu komşu deyip içeri girerdi.

Bayramlara yakın hummalı bir temizlik için mahallede bir tane merdiveni olan komşunun kapısı çalınırdı. Komşunun evine uğramazdı bir hafta o merdiven. O komşu senin o komşu benim gezerdi temizlik yapılırdı. Yemekler komşunun evinde hep birlikte yapılırdı. Dedesinden babaannesinden kalma baklava sinisini başının üstünde fırında götürmek de ayrıca bir havaydı. Komşu candı komşu ana babaydı. Yine bu kültürü yaşatmak yediden yetmiş yediye bunu hissettirmek elimizde.
Komşu, komşusu hastayken kapısındaki çöpü dökmekti.
Komşu, sokakta oynayıp susayınca komşunun annesinden su istemekti.
Komşu, kapıyı tıklatıp yoğurt mayası istemekti
Komşu, darda kaldığında acısına ortak olmaktı.

Çok eskiden evde telefon yoktu onu hatırlıyorum. Postaneye yazılıp çıkmasını beklerdik. Komşunun ev telefonu bağlanmıştı Ablam İstanbul'dan o komşuya açar bizimle konuşurdu. Komşu bıkmadan usanmadan aylarca süren bu iletişimi sağladı.
Mahalledeki küçük kız çocuklarının annesi atkı bere örüyordu. Annesi eklem romatizması olduğu için öremediğini duyduğumuzda o gün sabaha kadar o atkıyı örüp yetiştirip sevincine ortak olduğumuzu hatırlarım.
Evlerde bulgur yağ salça isteyip komşunun bahçesinde bereket için pilav pişirilmesi Molla Potik yaptığımızı hayal meyal hatırlarım
"Molla Potik ne ister
Allah' dan yağmur ister"
deyip komsunun kapısını çaldığımız günler.
Herkese o pilavdan dağıtılırdı.
Çocuğu olması için yedi komşudan bir parça bez toplayıp sonra doğan çocuğa elbise dikip giydirmek
Hatırıma eskiden komşuya kıyafetlerimizi ayakkabılarımızı ödünç verdiğimiz geldi.
Nişan düğün zamanı çeyiz sermeye konu komşu toplanıp yardıma gidilirdi. Çeyizinde eksiği varsa elbirliği ile yapılırdı. "Nurşen abla çarşafın ucuna dantel dikilecek Fatma teyze yazmanın kenarı sıçandişi olacak. Subiye abla iki tane lif eksik" hummalı çalışma başlar genç kız baş göz edilirdi. Komşu kızı Annemi yıllar sonra görüp "çeyizimde aldığın havaneli halen duruyor" dediğinde aradan kırk sene geçmişti
Okuma yazması olmayan anneye gelen asker mektubunu komşu kızının okuması mı?
Karnesi kötü olduğu için babası kızmasın diye aksam eve komşuları çağırmayı mı?
İçimizi ısıtan hikayelerimiz bizi birbirimize bağlayan bağlardı.
Yasin'i al gel kuran okuyacağız dediğimde akşam adı Yasin olan kocasını da alıp gelen komşum. Ah içi temiz saf insanlarımız.
Komşuluk ince düşünmekti komşusu açken tok yatan bizden değildi uzay cağında yaşasak da yine yan komşuya işimiz düşer. Apartman hayatı bile bu ilişkimize engel değil. Sadeleşen evler içine kapanık iletişimsiz çocukların bile sokağa çıktığında yaşlı komşusunun basamağı çıkmasına yardım etmesi gibi içgüdüseldi. Geçmişten gelen bu davranış bizden sonra da yaşayacak.
Şimdi tek dişi kalmış medeniyet gibi arada sırada rastlayacağımız komşuluk hikayeleri var
Yedi komşudan helallik almak gerekmiş ölmeden önce derler eskiler.
Komşu komşunun yeri gelir anası babası yeri gelir ekmeğini bölüştüğü
"ölene mezar doğana beşik" derler her yardıma koşana. Komşu komşuyu darda bırakmazdı.
Şimdi ümidimizi kaybetmeden bu komşuluk ilişkilerini sürdürelim.
Bir tabağın içine sevgimizi hüznümüzü acımızı umudumuzu koyup komsumuza gidelim.
Şimdi ne kadar muasır medeniyet seviyesine gelsek de o samimi sıcak günleri yaşatmak elimizde. Güzel komşuluklar edinmek dileğiyle…

Kılıç, 2 eserle ödül alan ilk akademisyen…

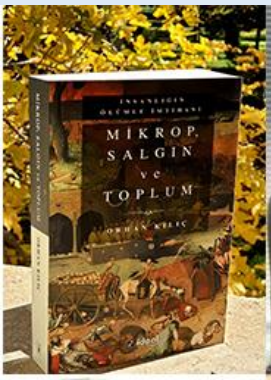
ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş, iki eseriyle 2022 yılı TÜBA – TESEP Halil İnalcık özel ödülüne layık görülen İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Kılıç'a başarılarından dolayı teşekkür plaketi verdi.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen törenle, iki eseriyle 2022 yılı TÜBA – TESEP Halil İnalcık özel ödülünü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden alan Prof. Dr. Orhan Kılıç'ı başarılarından dolayı Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş tebrik ederek Prof. Dr. Kılıç'a Rektörlük makamında teşekkür plaketi takdim etti.

Törende konuşan Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş "Bu ödül hem üniversite hem de Elazığ için bir gurur vesilesidir. Prof. Dr.

Orhan Kılıç hocamıza üniversitemiz ve şehrimiz adına teşekkür ediyorum. Hocamızın başarılarının artarak devam etmesini temenni ediyorum" dedi.

TÜBA'dan 2 Esere Ödül

Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından, tüm bilim alanlarında üniversite düzeyinde nitelikli Türkçe bilimsel telif eser yazım ve yayınını teşvik amacıyla verilen 2022 Bilimsel Telif Eser Ödülleri (TESEP)'ne Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Orhan KILIÇ, Halil İnalcık özel ödülüne iki eseriyle layık görülmüştü.

Fırat Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Kılıç'ın kaleme aldığı Mikrop, Salgın ve Toplum: İnsanlığın Ölümle İmtihanı ve 2 ciltten oluşan Osmanlı Taşrasının İdari Taksimatı ve Yöneticileri: Kuruluştan 19.Yüzyıla kitapları Sosyal Bilimler Halil İnalcık Ödülünün sahibi oldu. Prof. Dr. Orhan Kılıç kendisine layık görülen ve Fırat Üniversitesi tarihinde akademik alanda alınan en üst seviyedeki başarılardan birisi olarak kabul ediliyor.

Kılıç; uzun yıllara dayanan bilimsel emeklerinin Türkiye'nin en önde gelen bilimsel Akademik Kurulu tarafından ödüllendiriliyor olmasının kendisini çok mutlu ettiğini belirterek, bu ödülün üniversitemiz ve şehrimize hayırlı olmasını diledi.

Ödülü Cumhurbaşkanı Takdim Etti

Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Kılıç, iki eseriyle TÜBA Halil İnalcık Özel Ödülü'ne layık görüldü. Kılıç'a ödülünü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan takdim etti.

Prof. Dr. Orhan Kılıç, almış olduğu ödülle ilk defa iki kitabıyla ödül alan akademisyen oldu. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen TÜBA ve TÜBİTAK Ödülleri törenine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, TÜBA Başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şeker, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, Fırat Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fahrettin Göktaş, rektörler ve akademisyenler katıldı.

FİTİLİ ATEŞLENMEMİŞ ŞEHİR

Elazığ kültürel ve ekonomik potansiyeli yönünde fitili ateşlenmeyi bekleyen illerden biridir. Özellikle kültürel varlıkları, tarihi yapısıyla tanıtıma ihtiyacı vardır.

Geleneksel kültür olsun tarihsel miras kültürü olsun oldukça zengin bir ildir. Ne var ki bu varlıkları, bu zenginliği dünyaya tanıtma noktasında oldukça geç kalıyoruz.

Harput'un tarihi dokusu, Elazığ'ın sanat ve kültürel potansiyeli kendini gösterme yönünde büyük ihmal ve talihsizliklerle bu güne geldi.

Kendi kültürel varlığımızı bir tarafa bırakıp başka yörelerin kültürünü benimseyecek kadar bir vurdumduymazlık içinde yaşıyoruz.

Müzikten folklora, edebiyattan tiyatroya uzanan zengin kültür kendi kabuğuna çekilmiş keşfedilmeyi bekliyor. Nice tiyatrocuların, edebiyatçıların yetiştiği kadim şehir; kendi yemek kültürünü tanıtmada bile acizlik çekiyor.

BİLAL CİVELEK

Türkiye'de ikinci yemek çeşitliliği ve zenginliği kültür bakanlığı tarafından tescillenmesine rağmen, Elazığ yemekleri yeterince tanınmıyor.

Adana, Urfa, Antep yemek kültürü üzerinden yemek kültürü yaygınlaşmaya devam ediyor. Bu tanınmış üç ilin içerisinde Elazığ'ın ikinci il olduğunu kimsenin bilmemesi Elazığ adına büyük bir kayıp…

Müzik'te aynı durum devam ediyor. Kerkük, Urfa, Harput müziği kardeştir. Kerkük'te dinlediğiniz bir türkünün benzeri melodileriyle Harput müziğinde bulabilirsiniz. Benzerini bırakın aynı müziği saydığımız üç yerde bulabilirsiniz.

Harput müziğinin bir artısı daha var; kendi makamları vardır. Makamlarına uygun şarkılar yazılmış, yüzyıllardır söylenir, günümüze kadar gelir.

Bunları tanıtmak fitili ateşlemeye yeter. Müzik bütün kültürlerin kapısıdır. Orayı araladığınızda, o yörenin edebiyatına, kültür zenginliğine ulaşmış olursunuz.

Çocukluğumuzdan beri Elazığ musiki cemiyeti bu konuda canhıraş çalışıyordu. Sonra başka dernekler de buna eklendi. O da yetmedi Üniversitenin Konservatuarı açıldı. Fakat hala Kömürhan köprüsünü geçemedik. Bunu sorgulamak lazım. Neden daha ileri gidemiyoruz?

Yemek kültürünü tanıtmada da aynı sorunu yaşıyoruz. Elazığ'a ait üç yüze yakın yemek çeşidi tescillenmesine rağmen, Elazığ dışında, Elazığ mutfağı diye bir lokanta bulamazsınız.

Çünkü kimse yemek kültürünün zenginlini tanımıyor ki, lokantası da açılsın. Önce tanıtmak gerek.

Elazığ'da yaşayan şairler, yazarlar Türk edebiyatında önemli bir yer tutuyor. Kalemiyle, sanatıyla, şiire verdiği ruhla büyük bir yarış içinde ama tanıyan yok.

Elazığ'da öyle kalemşörler tanırım ki, geçmişte ve günümüzde Türk edebiyatında marka olan nice isimleri çok geride bırakacak kalitede edebi eser yazmışlardır. Ama ne yazık ki, bu eserler yerel bir sınır içinde hapsolmuş kalmıştır.

Elazığ için artık zamanı gelecek, sözü yerine hemen harekete geçecek bir oluşumla kendi kabuğunu yırtacak hamlelere ihtiyaç vardır.

Bu hamleyi yapacak olan sivil toplum örgütleridir. Devlet kurumları, belediye ve ya Üniversite yıllardır bunu başaramadı.

Öyleyse artık Elazığ'ın edebiyatta aysbergin suyun altında kalan kısmını göstermek için sivil dernek ve oluşumlar harekete geçmeli. Bunların lokomotifi de İstanbul, Ankara, İzmir illerinde bulunan dernekler olmalı.

Elazığ'ın kaderi böyle diyerek seyretmek yerine, kader gayrete bağlı inancıyla bir yerden başlamak lazım.

Şayet birileri Elazığ'ın kültür fitili ateşlemezse gelecekte unutulması kaçınılmazdır.

Yıllardır bu yazılar yazılıyor ama biri çıkıp elindeki kibritle Elazığ kültür meşalesini ateşlemiyor.

Ben hep umutluyum. Bir gün Elazığ layık olduğu yere gelecektir.

Ama görürüm ama görmem, Allah bilir.

Aşkın ve kavganın şairi…

ADNAN YÜCEL

27 Mart 1953 tarihinde Elazığ'ın Dilek (eski adı ile Seli) Köyü'nde bir karayolları işçisinin oğlu olarak dünyaya gelen Adnan Yücel, ilköğrenimini köy ilkokulunda, orta ve lise öğrenimini ise Elazığ'da yaptı. Önce Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu (1975), ardından Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümünü bitirdi ve yüksek lisansını "Çağdaş Türk Edebiyatı" üzerine yaptı (1979)

Eğitimini tamamladıktan sonra Elazığ Karakoçan Lisesi, Ankara Yenişehir Lisesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesi ve Ankara Cumhuriyet Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği görevlerinde bulundu (1975-1987). 1987 yılından vefatına kadar Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Türk Dili öğretim görevlisi olarak çalıştı.

"Ter Şiirleri" başlıklı ilk şiirleri 1974 yılında Yeni Adımlar dergisinde yayınlanan şairin şiirleri daha sonra Özgürlük İçin Direniş, Yapıt, Sesimiz, Petek, Sanat Edebiyat 81, Yeni Olgu, Dönem, Türkiye Yazıları, Somut, Dönemeç, Yazko Edebiyat, Yaba Öykü, Yeni Şiir, Sanat Emeği, Anadolu Ekini, Temmuz, Tavır gibi dergilerde yayınlandı. Yeni Halkçı, Demokrat, Cumhuriyet gazetelerinde de yazı ve şiirleri yayınlanan Yücel, AYKO'nun kurucuları arasında yer aldı ve yönetiminde bulundu (1981-1987)

Son dönem toplumcu, gerçekçi şiirimizin en önemli temsilcilerinden biri olan Adnan Yücel, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak 24 Temmuz 2002 tarihinde Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi'nde yaşama veda etti ve Elazığ'ın Dilek Köyü'nde toprağa verildi.

2012 yılından beri şairin anısını yaşatmak, kişiliğini, düşüncelerini ve yapıtlarını gelecek kuşaklara aktarmak, genç kuşakların dil duyarlılığını artırmak, yazınsal becerilerini değerlendirmek amacıyla her yıl Adnan Yücel Edebiyat ve Sanat Festivali düzenlenmektedir.

Şiirleri: Kavgalara Sözlenen Sevda 1979 Yurt Yayınları, ANKARA. Soframda Kaval Sesi 1982 Yurt Yayınları, Ankara. Bir Özlem Bir Türkü 1984 Yurt Yayınları, Ankara. Acıya Kurşun İşlemez 1985 Yurt Yayınları, Ankara. Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek 1986 Yurt Yayınları, Ankara. Ateşin ve Güneşin Çocukları 1991 Yurt Yayınları, Ankara. Çukurova Çeşitlemeleri 1993 Yurt Yayınları, Ankara. Sular tanıktır Aşkımıza 1998 Yurt Yayınları, Ankara.

Araştırmaları: Karacaoğlan, Yaşamı, Sanatı, Kişiliği ve Şiirleri. 1993 Altın Kitaplar, İstanbul.

ACIYA KURŞUN İŞLEMEZ

Sabrın çalkalanıp taştığı sulardadır
Çığlıklarla parçalanmış uykularda
Buruşturulup atılmış aşklarda
Ve çalınmış mutluluklardadır
Ses ile yürek
Büyük rüzgarların o yanık şarkısı
Hala yükselir içimizden dağılır
Coşkunun doruklarında sürer yankısı

İlk kurban adanırken bir nehire
Korkunun ilk nişanında başlamıştır
Gözyaşının ilk damlasından kalma
yaslı baharlarla gelmiştir bugüne
Kanla yazılan yasalarla
Açlığın otağ kurduğu sabahlara
Ve sonuçsuz kalan ahlarla gelmiştir
Acıya kurşun işlemez artık
ölüm bile bu acıyı cellat bilmiştir

Yok bundan böyle ter yarası
Zincir tutsaklığı ve sabır
Kırbaç yalvartması sessizliğin
Can pazarı ve kahır yok
Her şey yaşanan şu gün gibi gerçek
Adımız halk olduğu günden beri

Bir direnç olmuştur bizde sevinçler
Şimdi acının her kuraklığında
Onlar
Yüreğimizin ovalarına çiselenirler

Boşuna değil bu ölürcesine sevmek
Ve ölürken bile yürümek
Boşuna değil
Hep yatağı olduk tarihin ırmağının
Yenilgilerle durulmanın
Zaferlerle köpürüp kabarmanın
Ama hiç bir zaman
Anası olamadık geçmişi doğurmanın

Yıdızlar ve sular tanıktır
aç ve kavruk bir memeden
Direnmeyi yudum yudum emen
Bir çocuk gibi öğrendik
Ve direndik
Ordular kurduk türkü renklerinden
Bütün ağıtları bir hücumda yendik
Acıya kurşun işlemez artık
Biz yaşamayı zulümsüz sevdik

Bu Dağların Karı Erimez

Ömür kısacık, göz aç kapa bitti diyenler var. Hayır, ömür her şeyin karşılığını alacak kadar uzundur diyenler de oluyor. Bilmem ki, uzunluk kısalık kime göre? Endâzeye geliyor mu? El yordamı göz kararıyla mı ölçülüyor, yoksa metreye mi vuruluyor hayat? Görece kavramlar…

ŞERİF AYDEMİR

İnsanın, varlığın, zamanın hakikatine erenle, ayaküstü yaşayan ve yıllarca boş salıncağı sallayıp duranın ömrü bir olur mu? Bağbozumundan sonra tomurcuğa durmuş bir yürek kaç adam biriktirebilir ki?

Anam, **açlıkla tokluğun arası bir dilim ekmek** derdi. O kadar mı acaba?

Başkasına ilişmem, bana sorarsanız, gün bitecek gibi değil. Akşam olmuyor. Ayakta bekleye bekleye kamburum sızlıyor. Allah'tan vefalı yoldaşım Karacaoğlan yanı başımda:

Belki geçer güzellerin kervanı
Baççıyım, beklerim yol kenarında…

Kazancakis, Günaha Son Çağrı'da, **dünya bütün iç çekişlerimize rağmen güzeldir**, der. Aynı kanaatteyim.

Dünya, nice zarif insanlarla tanıştırdı beni. Leziz ve bereketli sofralara oturttu. Huzur yudumlayanları gördüm. Gün be gün hayretim arttı. Bin bir rengin, ışığın, kokunun, sesin ayırdına varanların peşine düştüğüm oldu şu topal ayağımla. Gerçi yol alamadım, üç adımda tükendim. Olsun. Her nefeste niyetim ümidimi besledi, vazgeçmedim, **"Yaşamak umurumdadır"** dedim.

Sevinç Çokum, Rozalya Ana adlı eserinde, 2. Dünya Savaşı sonrasında yurtlarından sürgün edilen Kırım Türklerinin acılı hikâyesini anlatır bize. Yeri gelir, şunları söyler:

"İnsan yeryüzünde nereye giderse gitsin, yanında bir parça günışığı, bir avuç yeşillik, kulağına çarpmış birkaç kahkahayı götürebilmeli."

Dağdan büyük söz ben buna derim.

Çok eskilerde dinlemiştim:

Bir memleketin çok sevilen Kralı kötü hastalığa yakalanmış. Hemen ulaklar dörtnala at sürüp devrin meşhur tabiplerine, şifacılarına haber iletmişler. Duyan koşup gelmiş. İlaçlar, şuruplar içirilmiş, merhemler sürülmüş, tütsüler çektirilmiş; şu bitki köküydü tohumuydu, bu çiçekti çekirdekti derken neyin adı geçtiyse dibeklerde ezilip kaynatılmış lâkin Kralın gözünün feri çoğalmamış. Kanına sülük salınmış, sırtının iki yanına hacamat vurulmuş ama nafile… İçmelere, kaplıcalara, sıcak kumlara, buz mağaralarına sokulmuş… Ihh! Eridikçe erimiş Kral.

Tabiplerin başı demiş ki: Gayrı çaremiz tükendi. Şifa yok. Alın götürün Kralımızı; bir nehir kıyısının serinliğinde, bir çam korusunun yeşilliğinde son nefeslerini alıp versin. Artık iyilikleri, cömertlikleri anılsın.

Nerede bir şırıl şırıl çeşme yatağı var, yeleken yaylalar yeşil yamaçlar uzanıyor, hangi bağdan bahçeden ıtırlar püskürüyor, her sabah oralara taşımışlar Kralın uyuşuk bedenini.

Bir gün, arzulu akan bir dereye nazlı başlarını uzatmış kavakların ve salkım söğütlerin arasından geçerken yolun kıyısında bir köylü kulübesi karşılamış onları. Orada biraz soluklanmak istemişler. Yapraklarını yele veren ağaçların, azgın otların ve gümrah çimenlerin çevirdiği kulübede bir ihtiyar köylü yaşıyormuş yalnız başına. Soğuk sular, poğacalar, leziz meyveler ikram etmiş gelenlere. Merak duyup Kralın marazını bir bir dinlemiş. Sonra karanlık kilerine çekilip kendince ilaç hazırlamış. **"Ya Allah ya Şafi"** diye diye üç yudumda içirmiş.

Hikâye bu ya, Kralın hemen gözleri parlamış, yüzüne kan yürümüş. Damarları pıtır pıtır atmaya başlamış. Bir bulutun üstlerinden geçişi kadar sürmüş sürmemiş ki, Kral ayaklanmış:

-Dile benden ne dilersin? diye bir de ünlemiş köylüyü karşısına alarak.

-Kralım sadece sağlığınızı dilerim. Çok şükür şifa da buldunuz, daha ne isterim?

-Olsun! Sen gene de benden iste!

-Hiçbir isteğim yok.

-Bak köylü! Ben Kralım; şu dağlar ovalar, ormanlar yaylalar, ırmaklar çaylar benim mülküm… Bu askerler, bu pusatlar, bu vezirler, bu uşaklar benim emrimde. Bütün hazinelerin mührü benim cebimde. Benden iste!

-İyiliğini isterim Kralım.
-Bak hâlâ anlamadın! Keremim boldur, diyorum. Hazinemin dibi yoktur, mülkümün ucu bucağı görünmez. Eğer benden istemezsen bunu krallığıma hakaret sayarım. Gazabım yakar bilesin! Hadi benden iste!
İhtiyar köylü boynunu büker. Bakışları pütürlenir:
-Yüce Kralım! diye yutkunur. Her sabah yeni bir umutla uyanıp şu kulübeden dışarı adımımı atınca som altın gibi parıldayan güneşi kapımda beni bekler bulurum. Erinmez, ipek huzmeleriyle mutlu mutlu yüzümü yalar. Şu etrafımızı saran koyu yeşilliklerden bir avuç toplar ruhuma sürerim, ruhumu arıtır paklarım. Çiçeklerin böceklerin sabah sefalarını izler, kuşların cıvıl cıvıl şen kahkahalarını kulağıma doldururum. Ne bunları bana bir başkası verebilir, ne de ben bunlardan fazlasını isterim. Ama diyorsanız ki, ben kralım, hükmüm yerine gelecek; o vakit çok küçük ve sizi yormayacak bir isteğim var.
-Hadi söyle!
-Yüce Kralım, emretseniz de şu ufacık sinekler üstüme konmasa…
Kral pusup kalır. Kanı donar. Bütün şaşaası budanır. Dili lal olur. Sessiz sedasız kafilesini toplar sarayının yolunu tutar. Yolda vezirine der ki: O kulübeyi, beni hiç unutmayan Yaratan'ım karşıma çıkardı. Kimbilir hangi iyiliklerimin mükâfatıydı. Garip köylü sadece sağlığımı değil, kimliğimi de geri verdi. Bana kim olduğumu hatırlattı.
Samiha Ayverdi, **"Gönlü giyindirmek"** diye bir tabir kullanırdı. İnsanoğlu var oldukça nice emeklerle bedenine atlas kumaşlar, ipekler, şallar giydirdi; zümrütler, güherler, inciler takıp takıştırdı. İyi de, bunların kendisine yetmeyeceğini hiç anlayamadı. Gönlünü çıplak ve aç bıraktı.
Bizim Hüseyin Celil Amca anlayanlardandı sanki. Dua ederdi, şaşardım; aş ekmek istemezdi, han hamam talebi olmazdı. **"Allah'ım katından bize bir sükûnet bahşet ki kalplerimiz yatışsın, iç huzura kavuşalım"** diye ellerini semaya kaldırırdı.
Şimdi şimdi kavrıyorum.
Ne çoklar, ne azlar gördük. Kimler gelip geçti kıyımızdan? Hayat bir kararda koymuyor insanı. Hâlden hâle sokuyor. Neler öğretiyor…
Hele bir de beklenmedik bir anda bir ışık akar prizmasına insanın. Kulağında bir sadâ yankılanır. Hiç ummadığı hoyrat bir yel yumuşadıkça yumuşar, gelip tenine dolanır. Seherde yüreğine başı mavi benekli bir kuş konar kalkar. Ötelerden, çok ötelerden bir selam ulaşır, muştular getirir. Bir anda iklimi değişir, tabiatı başkalaşır. Ufku tüllenir; rüyası, hayali, türküsü havalanır.
Boksör Muhammed Ali Clay verdiği bir röportajda söylemişti:
-Uykuyu gözüme haram ettiğim gecelerin birinde kulağıma tınılı müşfik bir ses geldi: "Biliyor musun, sen bütün insanların tanıyacağı biri olacaksın." dediler. İşte o ses yıllar sonra beni dünya şampiyonu yaptı.
Gün gelir, yürük at da sürçer, yarı yolda dizi üstüne kıvrılır.
Kiminin de voltajı kaldıramaz dünyayı. Üstüne yıldırım düşmüş gibi kararır kömür keser. Onaramaz kendisini. Zira Cahit Sıtkı öğretmiştir ona; çocukluğundaki çemberin kırıldığını bildiği halde arar durur. Sonra bütün düğmeler iliklenir, kahır bir kurşun gibi çöker omuza ve artık yaşar gibi yaşar…
Sinema sanatçısı Ediz Hun'u Eskader'de misafir etmiştik. Sözün arasında, **"Aşk yaşamadan çok büyük aşk filmlerinde oynadık"** dedi. Sinema dünyasına çimdik atmak isterken aslında hayatın dramını ve insanın kuşatılmışlığını özetlemişti.
Hepsini gördük. Hayata tutunmayı bilemeyenleri de gördük. Bir küçük dur-kalkta savruldular çakıl taşlarının üstüne üstüne, dizleri kanadı. Yıkıldığı yerden doğrulmak her yiğidin harcı mı?
"Geçmişte boşluklar bırakarak büyüyen insan, çok ileriki yıllarda dönüp o boşluklara düşüyor" muş...
İnsanın ne çok dip boşluğu var. İhanetler, ayrılışlar, kopuşlar, ziyan oluşlar…
"Hiç gönlümü almadılar/ Bir köşede hepsini affettim" demişti Nilgün Marmara. Affettim demişti ama geçmişin zindanından çıkamadı ve yazık ki, genç yaşta kendini o boşluğa bıraktı. Kolay mı?
Ta, 1600'lü yıllarda yaşamış bizim muhabbet aşiretinin ağalarından Karacaoğlan'a sorarlar:
-Yahu hele bak! Yanıp tutuştuğun, adını sazına yoldaş eylediğin Benli Döne nerede? Hangi köyde, beldede yaşıyor? Allah'ın emriyle alıp getirelim, Toroslar'ın en şirin vadisinde toy düğün kuralım. Senin de sızın dinsin.
Karaca acı acı güler. İçindeki sevda boşluğunu saklamaya çalışır ama gücü yetmez. Der ki:
-O gözümün seçtiği değil, gönlümün süslediği güzeldir, nasıl bulacaksınız ki?

Hay Allah! Gene şiştim. Nasıl anlatacağım meramımı? Sözü sahibine teslim etmek için buradan bir geçiş arıyordum, bir menfez, bir kapı aralığı…
Feyza Hepçilingirler, tutup kitabının adını **'Bu Dağların Karı Erimez'** koymuş. Hadi bakalım! Bu söz öteden beri halk içinde söylenir, duymuşluğum var. Bir kitaba ad olarak da nasıl yakışmış, gıpta ettim. Keşke ben daha erken davransaydım diye kıskandım belki de.
Çocuktuk, genç olduk, her sabah gözümüzü açar açmaz **Munzur Dağı tam karşımıza bir küheylanca dikilirdi. Hâreli göğsüne kar üstüne kar düşer, hallacın önünden kaçan pamuk yığını gibi kabarırdı yüzü. Baharlar gelir, ılık yeller eser, altı kurtlanır ama erimeyi bilmezdi o karlar.**
Munzur'a bakıp bakıp söylenen bayatî türküler, uzun havalar, hoyratlar insanların gönlünde, pekmez tabaklarına katılan o erimez karlar gibi çeşnilenirdi. Artık ah çekmenin bir kıymeti olurdu. İç burkulmalar notalanır, ritim bulurdu.
Uzaklardan bir Erzincan türküsü eserdi çocuk yüreğimize doğru:
Başı pare pare dumanlı dağlar
Duman eğlenir mi hey, kar olmayınca.
Bana derler bana sen gönül eğle,
Gönül eğlenir mi hey, yâr olmayınca…
Ve işte ömürler geldi geçti de; ne gönüller uslandı, ne bu dağların karı eridi, ne de başımızdan duman eksildi…
İşaretli yerlere basmamak için sıçradıkça yürümeyi unutan bir **"Yüreği Püryan"**ım var, bu şehirde. **"Beyler Mehlesi"**nde derviş keyfi sürer. Her daim başı dumanlı, göğsü karlı gezer. Bir türlü dünyanın sıcağına alışamadı. İçindeki boşluktan çıkmak için merdiven mi bulamadı, vasatı mı reddetti, yoksa sır mı saklıyor, bilene aşk olsun. Geçenlerde seke seke gelip ellerime yapıştı. Aramadan bulurlar zaten, el deliye hasret ben akıllıya.
Besbelli diyeceği var. Ikına sıkıla:
-Yahu dünyalı! dedi usulca, sana bir şey tembihlemem lazım.
-Söyle bakalım neymiş o?
-Duydum ki, Çin Kralı "Beni atımla gömün" diye vasiyet etmiş. Öyle alnı şanlı atı nereden bulayım? Bari beni de hülyalarımla mezara koyun, olmaz mı?
-Behey Bigâne! diye çıkıştım. Biz senin hülyalarını nasıl toplayalım? Kimbilir hangi yeleli kavağın başındalar? Hem kimin hayatı bir kaba sığmış ki, hülyaları da bir kabre sığsın?
Ardına bakmadan ayaklarını sürüte sürüte savuşup gitti. Gitsin. Çok sürmez, bir kaya çatlağından sızan kar suyu gibi süzülür gelir nasılsa…
Herkesin bu âlemde aklında tuttuğu, tonajı ağır bir sorusu var, hazırda bekliyor. Gel gör ki, biz dilhûn bakışlılar hayatın ortasında nicedir böyle cevapsız kaldık.
Olsun. Kalalım, razıyız…
Bir de, siz aldırmayın benim her gönlü büzgülünün üstüne deli gömleği attığıma. O kadarım işte! İzanım kıt. Kabım dar. Bütün âdemi aynı teknede yoğurmaya kalkıyorum. Lâkin cümle meczubinle yer gök akrabayım. Onlarsız hayatın tadına mı varılır?
Hey gözünü sevdiğim Muhyî…
"Gören bizi sanır deli,
Usludan yeğdir delimiz."
Rahmetli Mustafa Miyasoğlu ile muayyen günlerde, daha çok Yazarlar Birliği'nde buluşup bir çalışmanın ön hazırlıklarını sürdürüyorduk. Disiplinli adamdı. İlmin ve sanatın haysiyetini korurdu. Ömrünü heba etmedi, kabrine nur dolsun. Bir ara sordum:
-Ağabey, hiç aklından geçtiği oldu mu, niye bütün deliler meczuplar bu bizim Sultanahmet'te toplanıyor?
Yüzüme dik dik baktı. Sustu. Anlamıştım, cevabını sonra getirecekti. Üç beş gün geçti geçmedi kolumdan yakaladı:
-Fatih Sultan'dan bu yana bütün medreseler, mektepler Sultanahmet'le Lâleli arasında kurulmuş. Müderrisler, hocalar hep bu bölgede hayat sürmüşler. Satır mollaları kibirli kibirli bu yollarda yürümüşler. Eh, onlara hadlerini bildirecek sadr vazifelileri de elbette buraya koşup gelecekti. İnsanın şu Sultanahmet kalabalığında kimi kere deli divane olacağı tutuyor.

Bizim Yüreği Püryan, bir bakarsın eski bir duvarın gölgesine sığınmış ya da yeşil bir dal bulup altına kaçmıştır. Oralarda arife çiçeği gibi süslenir anlı. Bakışı, gülüşü, ötüşü başkalaşır. Sanırsın şen çocuklar sarmış dört yanını, onlarla oynaşıp durur. Geçmiş gün:
-Gene ne oldu Bigâne? diye sordum. Yüzünde güller açmış, Hızır elinden su mu içtin?
-Ah be dünyalı! Hoş misafirlerim geldi. İzzetli, şevketli, hasretli… Şeker şerbet ezip getirmişler. Menekşeli sularla çalkaladılar içimi. Sevdamı munis taylara bindirdiler. Gelene, getirene, gönderene teşekkür etmeyeyim mi? Hıım, ne dersin?
Kendini unutturur bazen, koşa koşa kalabalıklara karışır. Gürültülerin, sağanakların içinde huzura ereceğini düşünür. İç haykırışları uçup gitsin rüzgâra katışsın ister. Bir sessiz feryat, bir aşikâre gelmeyen figan, aman Allah'ım!..
İşte o zaman dayanamam onu seyretmeye.
Tarkovsy'nin, **'Bir Delinin Haykırışı'** filmi canlanır gözümde. **"Delileri reddediyoruz ama gerçeğe kesinlikle daha yakınlar"** dediği film… Meczup Domenico, filmin finalinde, kent meydanındaki bir heykelin üzerine çıkar, o çok bilinen tiradına **"İçimde hangi atom konuşuyor?"** feryadıyla başlar. Ne tuhaf, bu ne benzerlik…
Kayseri'deki Yaman Dede'yi bildiniz mi?
-Ah efendim, derdi. Yanmaktır biricik çaresi aşkın…
Yüreği Püryan'ın dönüşü muhteşem olurdu. Bir gün Sadri'nin Sultan Sofrası'nda otururken bizimki dağdan gelen sel gibi indi At Meydanı'na. Öylesine hâli perişan, uzun süre kullanılmamış eşyalar gibi… Nereden bulur bilmem, sırtına çift dikişli derviş hırkası geçirmiş. Hiç yapmazdı, uzağıma oturdu.
-Hayrola Bigâne? Seni gören Köroğlu'nun elinden kurtulmuş Deli Hoylu sanır!
-Sorma! Haylaz çocuklar tenhalarda buldular beni. Neye yordularsa taş atıp gönlümü kovaladılar.
-Yüzün nevbet vuruyor, yakında cenk mi var?
-Sorma dedim ya! Cümle belayı üstüme çekesim var, yanasım var, haykırasım var!..
Eskader'den sevgili şairim Cengizhan Orakçı beni söyletmek için inadına aklıma çentik açıyor bu sıralar:
-Yahu ağabey! Kendini iyice bu divanelere sardın. Gerçi yıllardır seninle gezer tozarım, meydan delilerini çok gösterdin ama sakalını içe uzatanlarla hiç müşerref olamadım.
- Hele şu gardaşın zoruna bak! Ben onlarla hiç insan içine çıkar mıyım, onlar ha deyince gelirler mi sarı güneşin altına? Hem ne haddime? Sırlanmışları faş etmek bana mı düşer?
Nezihe Araz, Anadolu Evliyaları'nda ne güzel söyler:
"Soradursunlar, çözedursunlar; bazı şeyler bu dünyaya sır gelip sır gidecektir."

Elazığ Basını Ödüllerle Dönüyor

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Anadolu Yayıncılar Derneği tarafından, düzenlenen 7. Anadolu Medya Ödül Töreni'nde, ilimizde yayın hayatını sürdüren Turan Gazetesi ve Fırat FM ödüllerini Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden aldılar.

Anadolu Yayıncılar Derneği tarafından, düzenlenen 7. Anadolu Medya Ödül Töreni'nde, Turan Gazetesi "Yılın Yerel Gazetesi" ödülünü aldı. Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde düzenlenen törende ödülleri Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan takdim etti. Ödülü Cumhurbaşkanı Erdoğan, gazetenin imtiyaz sahibi Murat Turan'a takdim etti.

Kanal Fırat Medya Grubu bünyesinde bulunan "Fırat FM", ise yılın en iyi radyosu seçildi. Ödül Faysal Tokmak'a, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından takdim edildi.

Çaydaçıra Dergisi olarak ödüllere layık görülen Turan Gazetesi ve Fırat FM sahiplerini ve ekiplerini tebrik ederiz.

ELAZIĞ-HARPUT HALK OYUNLARINA ANILAR EŞLİĞİNDE BİR BAKIŞ VE "SİMSİMİ (SİMSİME) OYUNU"

Prof. Dr. Melih Boydak

Kısa Özet

Bu makalede, öncelikle Elazığ-Harput halk oyunları ve halk müziği özelliklerine kısaca değinilmiştir. Ardından, Elazığ Kuzova'daki Akmezra (Kavakpınar) adlı köyümde, çocukluk ve gençlik yıllarımdaki halk oyunlarına ait gözlemlerim aktarılmıştır. Bu gözlemler ve yapılan açıklamalar, 1940'lı yılların ikici yarısı ile 1950'li yıllarda oynanan halk oyunlarını kapsamaktadır. Bunları geçmişte Elazığ'da, Elazığ-Kuzova köylerinde ve köyümde oynanan, unutulmaya yüz tutmuş bir halk oyunumuz olan "Simsimi Oyununun" betimlenmesi izlemiştir. Anadolu'da "Simsime", "Sinsin" veya başka adlarla açıklanan oyunların, Elazığ yöresinde oynanan "Simsimi" oyunu ile benzerlik ve farklılıkları açıklanarak, halk oyunlarımızın ve diğer halk bilimi ögelerinin yaşatılmasının önemi vurgulanmıştır.

Giriş

Türkiye; tarihsel süreçte, birçok uygarlığın beşiği olan ve çeşitli kültürlerin harmanlandığı bir ülkedir. Farklı kültürlerin etkileşimi içinde şekillenen ülkemizdeki halk bilimi (folklor), zaman içinde zenginleşerek günümüze kadar ulaşmıştır. Bu anlamda, Elazığ-Harput yöresi de sahip olduğu güzide halk bilimiyle, ülkemizin ayrıcalıklı yörelerinden birisini oluşturmaktadır[8].

Mezopotamya'ya hayat veren Fırat'ın kucakladığı ve Dicle Irmağı'nın doğduğu Elazığ- Harput yöresinin halkı, konup göçen tüm kültürlere karşı hoşgörülü ve onlarla etkileşim içinde olmuştur. Elazığ-Harput yöresinde yaşayan kültürler arasındaki bu hoşgörü, paylaşım ve huzur, uluslararası bir örnek oluşturacak şekilde süregelmiştir.

Bu etkileşimin yarattığı yöreye özgü halk bilimi hazinesi; düğünlerde, harmanlarda, köy meydanlarında, kürsü başlarında, havuz başlarında, bağlarda, bahçelerde, tarlalarda, iş yerlerinde, kış gecelerinde, sanatta kısacası yaşamın her kesiminde, oya gibi işlenmiş ve süzülerek günümüze kadar ulaşmıştır. Elazığ-Harput halk bilimi; Türk, Kürt, Ermeni, Sünni, Alevi, Süryani, Zaza tüm Elazığlıların ortak malıdır. Örneğin, Ermeni ve Süryani hemşerilerimiz yöre müziğine ve halk oyunlarına özgün katkılar yapmıştır. Alevi

[8] Giriş Bölümünde, Elazığ'ın usta klarnetçisi merhum Mevlüt Canaydın'la yaptığım söyleşide (Boydak 2004) ve giriş bölümünü yazarak katkı yaptığım "Elazığ Halk Oyunları" kitabında (Özer ve Ark. 2004) yer alan yazılarımdan da yararlanılmıştır.

hemşerilerimizce saz eşliğinde oynan ve törensel bir halk dansı olan "Semah" da Elazığ-Harput'un halk bilimi zenginlikleri içindedir.
Öte yandan, Elazığ-Harput yöresi, Türk halkına özgü niteliklerin yoğun olarak yaşandığı yörelerden birisini oluşturmaktadır. Yiğitlik, mertlik, çalışkanlık, cömertlik, dürüstlük, misafirperverlik, alçak gönüllülük, doğruluk ve hoşgörü; yöre insanında "Gakko" sözcüğü ile simgeleşmiştir. Bir simge de her köşesi yukarıdaki niteliklerden birisi anlamında olan ve Elazığlının taktığı "sekiz köşeli şapka"dır.
Elazığlının nitelikleri konusunda bir anımı paylaşmak isterim:
Yapı Kredi Bankası Uluslararası Halkoyunları Bayramında (Temmuz 1964), İstanbul Belediye Başkanı merhum Haşim İşcan, etkinliğe katılan ekipleri Belediye Sarayı'nda kabul etmişti. Salonun içi, renk renk giysilerle bir çiçek bahçesi görünümündeydi. Haşim İşcan salonda yerlerini alan ekipleri dolaşmış ve ekipler kendisine tanıtılmıştı. İşcan, oyuncuların ellerini tek tek sıkmış ve her ekiple kısa söyleşiler yapmıştı. Elazığ ekibi olarak tanıtıldığımızda; elimi sıkmış ve "Elazığ; yiğidin harman olduğu yer." tümcesini de içeren içten ve sıcak sözcükler kullanmıştı.
Bilindiği üzere, toplumun ortak malı olan halk oyunları devingendir. Kendi kuralları içinde kuşaklar boyu bazı değişimlere uğrayabilmektedir. Değişimlerin kaynağında, yaratıcılık veya başka kültürlerle etkileşim vardır. Burada yaratıcılığı ve taklitçiliği ayırmak önemlidir. Yaratıcılık, toplumdaki herhangi bir birey tarafından gerçekleştirilebilir. Toplum tarafından benimsenmesi ve özümsenmesi halinde, yaratıcılıkla gelen katkı, halk biliminin bir öğesi olur.
Bu konuda da bir anımı aktarmak isterim:
Yıl 1962. İstanbul'da bulunan Elazığ Kültür Derneği'nin halkoyunları ekibinde, ekip başı olarak oynuyordum. Başkanımız İshak Sunguroğlu, çalışmalarımızdan birine, "Şemon Dayı" isimli, İstanbul-Kurtuluş'ta oturan, Süryani bir hemşerimizi getirmişti[9]. Şemon Dayı, "Tamzara" oyununu oynamıştı. Kendisine has bir oyun tarzı vardı ve duyarak oynuyordu. Oyun sırasında, o güne kadar Elazığ'da ve diğer ekiplerde görmediğim bir figürü yapmıştı. Figür, sağ ayağı üzerinde iki kez sekip sol ayağını bastıktan sonra, vücudunu öne doğru eğerek, sağ ayağın tabanını arkada iki kez yere vurmayı içermekteydi. Şemon Dayı bu figürü, Elazığ'da yaşadığı yıllarda, değişik şölenlerdeki oyunlarında yaptıklarını söylemişti.
Böylelikle, "Tamzara" oyunun Elazığ'da dahi unutulmuş olan bu figürünü, oyunumuza yeniden kattık. Daha sonra figür, Elazığ ve Ankara'daki ekiplerin oyunlarına da girdi. Kısacası, İshak Sunguroğlu ve Şemon Dayı sayesinde ilgili figür, yeniden "Tamzara" oyununda yaşamaya başladı. Biz de figürün katıldığı "Tamzara" oyununu oynayan ilk ekip olmanın onurunu yaşadık. Tekrar belirtmek isterim; Şemon Dayı örneğinde olduğu gibi, Elazığ-Harput halk bilimi; Türk, Kürt, Ermeni, Sünni, Alevi, Süryani, Zaza tüm Elazığlıların ortak malıdır.
Türk halk oyunlarının en belirgin özelliği yöreselliktir. Ancak, halk oyunlarımızı kesin coğrafi sınırlarla birbirinden ayırmak olanaksızdır. Nitekim aynı oyunun bir bölge, yöre, hatta köy gruplarında oynanışları; müzik, stil, hareket, ritim ve düzen bakımından farklılıklar gösterebilmektedir. Coğrafi izolasyon ve buna bağlı olarak geçmişteki kültürel etkileşimlerin dereceleri, farklılıkların ortaya çıkmasına neden olan önemli etkenlerdir.
Halk oyunlarının; köy meydanlarında, harman yerlerinde, şölenlerde ve düğünlerde oynanışı ile gösteri amacıyla sahnelenen düzenleri arasında da önemli farklılıklar görülmektedir. Şölen ve benzeri etkinliklerde halk oyunları, geleneksel bir serbesti içinde oynanmaktadır. Gösteri ve festivallerde ise zaman kısıtının öne çıkardığı bir sınırlama nedeniyle figür sayı ve sırasını gözeten bir anlayış ve disiplin, oyunlara egemen olmaktadır. Açıklanması gereken bir konu da; festivallerde kazanılan derecelerin, en fazla çalışmış, emek harcamış gruplara verilmiş

[9] İshak Sunguroğlu, Elazığ-Harput halk bilimi konusunda özgün ve kapsamlı olarak yazılmış, dört ciltlik "Harput Yollarında" başlıklı kitabın yazarı olup, seçkin bir folklor üstadımızdır. Kaynaklar arasında yer alan Fikret Memişoğlu da Elazığ'ın folklor üstatları arasında yer almaktadır.

ödüller olarak değerlendirilmesinin gerekliliğidir. Festivallerde, temelde tamamı özgün olan farklı kültürlerin yarıştırılması düşünülmemelidir.

Elazığ'da Halk Oyunları ve Halk Müziği

Elazığ-Harput yöresi halk oyunları, "halay" oyun bölgesi içinde kalmaktadır. "Halay" veya "halay çekmek" ise; el ele, kol kola, dirsek dirseğe, aynı duyguları ve heyecanları paylaşarak birlikte oyun oynamak anlamındadır. Elazığ'da oynanan halk oyunlarının, farklı sayı ve sınıflamalarla çeşitli yayınlarda yer aldığı görülmektedir (Sunguroğlu, 1961; Özer ve Ark., 2004; Anon, 1983). Bu yazarlardan Özer ve Ark. (2004), Elazığ halk oyunlarını iki grupta toplamıştır:

Geleneksel Seyirlik Halk Oyunları: Çayda Çıra, Halay, Avreş, Keçike, Çepik, Temirağa, Üç Ayak, Delilo, Büyük Ceviz, Tamzara, Fatmalı, Güvercin, Şeve Kırma, Kalkan Kılıç (Kılıç Kalkan), Elazığ Çiftetellisi, Ağır Halay, Çikçiko, Gelin Oyunu (Gelin Ağlatma), Habudiyar oyunlarını içermektedir.

Seyirlik Halk Oyunları: Leblebici Oyunu, Sudan Geçirme Oyunu, Sipahi Oyunu, Yazma Oyunu, Arap Oyunu, Deve Oyunu, Yüzük Oyunu, Urum (Rum) Kızı Oyunu, Karanfil Oyunu, Usta-Şagirt Oyunu, Al Kara Kuşun Yavrusunu Oyunu, Ayı Oyunu, Kama Oyunu, Cirit Oyunu, Pisik Oyunu, Sırık Oyunu ve Karşılama, Bıçak Oyunu, ve Simsimi (Simsime) oyunlarını kapsamaktadır[10].

Elazığ-Harput halk oyunları; davul ve zurna veya klarnet (gırnata) ve davul eşliğinde oynanmaktadır. "Gırnata Türkiye'ye girdiği gün, Elazığ-Harput'a da girmiştir." sözü yaygındır. Klarnetçi merhum Şükrü Canaydın'ın, oğlu merhum Gırnatacı Mevlüt Canaydın'a söylediğine göre, Elazığ'a ilk klarneti, 140-150 yıl kadar önce (160-170 yıl önce), Amerika'dan Takmaz'ın oğlu Mustafa getirmiştir. Kendisiyle olan söyleşimizde Mevlüt Canaydın, Elazığ'daki ilk gırnatacılar olarak Hüseynik köyünde müezzinlik yapan Selahattin, babası Şükrü Canaydın ve Adalet isimlerini açıklamıştır (Boydak 2004)[11].

Elazığ-Harput halk müziğinde bir makam düzeni vardır (Memişoğlu, 1966; Suguroğlu, 1961). Yöre müziğinde; Beşiri-Müstezat, İbrahimiye, Uşşak, Hüseyni, Kürdi, Bayati, Şirvan, Divan, Elezber, Tecnis, Nevruz, Varsah, Saba, Muhalif makamları bulunmaktadır. Harputlu; kendisine özgü şarkı, türkü ve yüksek havalarla, müziği bir oya gibi işlemiştir.

Öyle ki; Elazığlı manilerle konuşur, türkülerle dertleşir, yüksek havalarla içini döker, nüktelerle yaşamını süsler. Şiir ve müzik; Fırat'ın, Dicle'nin coşkusu ve sürekliliği gibidir Elazığ'da. Yöre müziğinde güfte ve bestenin etkileşimi, melez üstünlüğüne sahiptir. Benliğinizden kopar ve uzaklara, çok uzaklara gidersiniz. İçiniz içinize sığmaz, göklere yükselirsiniz. Bazen yavukluyla bülbüllerin öttüğü bahçelerde mutluluğunuz doruktadır. Bazen bülbüllerin konmadığı virane bahçelerde sevgiliyi ararsınız.

Köyümde Halk Oyunları ve Halk Müziği

Kuzova'da yer alan Köyüm Akmezra (Kavakpınar), o yıllarda Harput'a bağlıydı. 1940'lı yılların ikici yarısı ve 1950'li yıllarda, köyümdeki düğünler, asırlık dut ağaçları altındaki köy meydanın evlere yakın bölümünde yapılırdı. Kadınlar evlerin önünde düğün meydanının kenarında otururlardı. Kavakpınarı mevki ve harman yerleri köyümüzde oyun, türkü ve uzun havaları öğrendiğimiz diğer yerlerdi.

Düğünler üç gün üç gece sürerdi. Çocukluğumda ve gençliğimde Elazığ köylerinde oyunlar genelde davul zurna eşliğinde oynanırdı. Gırnata ve davul veya takım çalgı (ince saz) (gırnata,

[10] Bıçak Oyunu ve Simsimi Oyunu "Seyirlik Halk Oyunları" İçinde gösterilmiştir. Kanaatime göre, yapılmış olan sınıflama kapsamında, bu iki oyunun "Geleneksel Seyirlik Halk Oyunları" içinde yer almaları gerekir.

[11] Bazı yayınlarda isim "Tahmazın oğlu Ahmet" olarak yer almaktadır (Sunguroğlu, 1965; Özer ve Ark., 2004). Bu yayınlarda Tahmazın oğlu Ahmet'ten önce Klarnetçi Mustafa Çavuş ve Klarnetçi Yunus Çavuş isimleri de sayılmıştır. Bunlara karşın Memişoğlu (1966), Mevlüt Canaydın gibi; Klarnetçi Mustafa, Selahattin, Şükrü Canaydın, Adalet ve Mevlüt Canaydın'ın adlarını saymaktadır. Bu makalede müzisyenlerle ilgili ayrıntılara girilmeyecektir. İlgili bilgilere, bu dip notta belirtilen yayınlarla Boydak (2004) yayınından ulaşılabilir.

keman, cümbüş, ud, kanun, darbuka def ve davul) şehir düğünlerinde veya zengin köylülerin düğününde çalınırdı. O yıllarda klarnet çalanların azlığı ve belirtildiği gibi, köylünün varsıl olmayışı, köylerde davul ve zurnanın yaygın olarak kullanımının nedenleri arasındadır. Köyümüzdeki özel bir iki şenlikte ud ve darbukanın (dömbek) çalındığını da hatırlıyorum. Düğünler harman kaldırıldıktan sonra yapılırdı. Düğünlerimizde, genelde Sün Köyünde yaşayan davulcu Kamaş dayı ve zurnacısı birlikte çalardı. Semah ise Alevi köylerimizde saz eşliğinde yapılmaktaydı.

Gelin alaylarında veya köy meydanında söylenen Gelin Havası-Şirvan; "Gamzedeler" dörtlüğü ile okunurdu. Gelin alayı köye yaklaştığında durur ve okuyucu Şirvan'dan bir dize okurdu. "Vuree.." sesleriyle ve zurnanın Şirvan ezgileriyle hareket eden gelin alayı tekrar durur ve Şirvan'ın ikinci dizesi okunurdu. Genelde Şirvan bittiğinde gelin alayı büyük bir coşku içinde köye girerdi. At üstündeki gelinin başına, güveyinin alçak damdan bıraktığı dilimlenmiş elma, yerden topladığımız bozuk paralar ve leblebi hala gözlerimin önünde..

Düğün alanındaki şölen, öğleden sonra davul ve zurnanın çalmasıyla başlardı. İkindiden sonra yoğunlaşan oyunlar, gece geç zamana kadar devam ederdi. Halay, Ağır Halay (Sarhoş Halayı), Delilo, Fatmalı, Tamzara, Keçike, Avreş, Çepik Oyunu, Bıçak Oyunu, Simsimi (Simsime), Temirağa, Çayda Çıra, Elazığ Çiftetellisi en çok oynanan oyunlardı. Yaratıcı gençler, hazırladıkları seyirlik oyunları da sahnelerlerdi.

Genelde en iyi oyuncular başı çekerdi (ekip başı olarak oynardı). Çevre köylerden gelen konuklar içindeki iyi oyuncuların, ekip başı olarak oynaması ise bir gelenekti. Ancak oyun sürecinde, içinden gelen bir oyuncu başa geçebilir veya başı çeken konuk oyuncu, mendili başka bir oyuncuya vererek, ara oyuncu olarak oyuna devam edebilirdi. Oyuncular birebirlerine sevgi ve saygı gösterirlerdi. Oyunlar, içten gelerek oynanan bir sevgi yumağıydı.

Gece zaman zaman yaşlı, genç ve çocuk herkes oyuna katılırdı. Küçük çocukları, yakınları kucaklarına alarak oyuna sokardı. İlk kez dört veya beş yaşımda, Vahap Emmi'nin (Vahap Boydak) kucağında oyuna katıldığımı anımsıyorum. Bu oyun ortamı; oyun ve müzik geleneğinin yeni kuşaklara aktarıldığı etkin ortamlardan birisiydi. Bazı çocuklar düğün alanında uyurdu. Gece geç saatlerde davul ve zurna eşliğinde türkü ve uzun havalara geçilirdi. Yorulan davulcu da genelde davulu darbuka gibi çalardı. Müzik eşliğinde, yorgunluğun da giderildiği saatlerdi bunlar.

Simsimi (Simsime) Oyunu

Elazığ'da oynanan Simsimi (Simsime) Oyunu, oyunculardaki cesaret ve güven duygularını pekiştirme yanında; deşarj olma, küskünleri barıştırma gibi sosyal işlevleri de bünyesinde toplayan bir halk oyunudur. Bu anlamda, halk oyunları dünyasında güzide bir yere sahiptir (Boydak 1992). Köyümde ve Kuzova köylerinde oyuna Simsimi Oyunu adı veriliyordu. Elazığ Halk Oyunları kitabında ise Simsime Oyunu adıyla geçmektedir (Özer ve Ark. 2004).

Simsimi, 1940'lı yılların ikinci yarısı ve 1950'li yıllarda, Elazığ'ın Kuzova köylerinde ve diğer çevre köylerde seyrettiğim ve katıldığım bir halk oyunuydu. Örneğin, Simsimi Oyunu doğduğum köy olan Akmezra ile çevremizdeki Kozluk, Çakmak, Tilek, Şaluşak köylerinde ve şehirde oynanıyordu. Gırnatacı Fevzi Ergin'den, Sebahattin Sivrikaya tarafından derlenerek notaya alınan Simsimi Oyununun notası makalede yer aldı (Özer ve Ark. 2004). Oyun, köylerde genelde davul ve zurna, şehirde klarnet ve davul eşliğinde ve yalınız erkekler tarafından oynanırdı. Oyuncu sayısında sınırlama yoktu. Düğünlerde daha çok, olgun yaştaki erkekler oyuna katılırdı. Bazen gençlerin de katıldığı olurdu. Simsimi Oyunu köyümde genelde yarım daire veya daireye yakın bir düzende oynanırdı. Oyuncuların yüzleri, yarım dairenin merkezine dönüktür. Bu düzene geçiş, müzikle başlar (Resim).

Müziğin başlamasıyla birlikte oyuncular yarım daire veya daireye yakın düzeni alınırken, erken davranan bir oyuncu, müziğin ritmine uyarak, yüzü diğer oyunculara dönük durumda, sağdan sola doğru ayakları üzerinde sırayla sekerek dönmeye başlar. Bu oyuncu sekerek dönerken, ellerini arkasına bağlar veya yanlardan beline koyar. Bazen bir elini arkasında beli üzerinde

tutarken, diğer elini göğsünde tutarak veya serbest bırakarak, bazen de kendi etrafında dönerek hareket eder. Oyuncu bu hareketleri, müzik eşliğinde içinden geldiği gibi yapar; hareketlerin bir sırası yoktur. Bazen hareketleri ve mimikleriyle güven duygusunu yansıtır. Zaman zaman diğer oyunculara, adeta göğüsleri temas edecek düzeyde yaklaşır. Bu yakınlaşmada özgüvenini, cesaretini ve yiğitlik duygularını sergiler. Genelde, önünden geçtiği diğer oyuncunun gözüne, sevecen veya sert bir edayla bakar.

Yarım daireyi veya daireye yakın düzeni oluşturan diğer oyuncular, yerlerinde hafif hareketlerle müziğin ritmine katılır, zaman zaman ellerini çırpar, kendi etraflarında dönerler. Yanlarındaki oyuncu veya oyuncularla söz, duygu ve hareket bütünlüğü içinde olabilirler. Ancak hareketleri bireysel ve bağlantısızdır. Ortada oynayan oyuncuyu da izler, bu oyuncu karşısına geldiğinde, müziğin ritmine uyarak, hareket halinde, ortadaki oyuncunun gözlerine bakar, duruşu ve davranışlarıyla, ortadaki oyuncu gibi, özgüven, cesaret, yiğitlik ve sevecenlik sergilemeye çalışırdı. Bazen ortadaki oyuncunun sırtına vuracakmış gibi davranarak vurmayabilirdi.

Oyunun seyri içinde; yarım daireyi oluşturan oyunculardan biri, ortada sağdan sola dönen oyuncunun genelde omuzu ile kürek kemiği arasına, sol yumruğuyla vurarak onun yerine geçer ve aynı şekilde, sağdan sola doğru dönmeye devam eder (Resim). Daha önce ortada oynayan oyuncu ise yumrukla vuran oyuncunun yerini alır. Oyun bu düzen içinde devam eder. Bazen ortadaki oyuncuya sol yumrukla vuran kişi, sağ eliyle bu oyuncunun sağ omuzundan tutabilirdi. Vurma sırayla olmaz; o anki duyguya ve isteğe bağlıdır. Bazen de birkaç oyuncu, peş peşe yer değiştiren oyunculara sırayla vurur ve yerler değişirdi.

Oyun sırasında, tansiyon yükselebilir ve oyun bir yiğitlik ve coşku yarışına dönüşebilir. Ancak burada amaç, sert vurmak ve ortadaki oyuncuyu kötü duruma düşürmek değildir. Nitekim bir oyuncunun nara ile ve güç gösterisi şeklinde havaya kalkan sol yumruğu, ortadaki oyuncunun sırtına yaklaştığında yumuşar, sevgiye dönerek orta-hafif bir şiddetle son bulur. Yumruk; öfke, kavga ve küskünlük duyguları yaratmanın değil, bu olumsuz duygulardan arınmanın ve deşarj olmanın bir sembolü olur.

Oyunda sağ yumrukla vurmak yasak olsa da düğünlerde, küskünler ve kırgınlar arasında, ender olarak bu eğilim görülürdü. Hatta seyrek de olsa, sol yumrukla isteyerek sert vuruşlar da olurdu. Ancak gerilim, araya giren diğer oyuncular tarafından en aza indirgenirdi. Belirtilen ortamda oyun ilerledikçe oyuncular deşarj olur; eğer küskünler varsa oyunun sonlarına doğru, sözü geçen kişi ve yaşlıların da araya girmesi ile barıştırılırdı. Daha sonra, bu rahatlama ortamında başka bir oyuna geçilirdi. Belirtilen bu nitelikleriyle Simsimi oyunu, Kuzova köylerinin gelenekleri içinde, küskünlerin barışmasını da sağlayabilen toplumsal bir işleve sahipti.

Metin And tarafından İngilizce olarak yayınlanmış olan "Türk Danslarının Resimli Bir Tarihi" adlı eserinde (And, 1976), Anadolu'nun birçok yöresinde, birbirinden az çok ayrışan biçimlerle oynan, "Sinsin, Sim Sim, Simsime, Semah, Köy Göçtü, He-Hu" veya diğer adlarla ifade edilen ve genelde gece oynanan bir oyun yer almaktadır. Oyuncuların, bir şenlik ateşi etrafında ve daire şeklinde sıralanarak oyunu oynadıkları belirtilmektedir.

Eserde betimlenen Simsim Oyunuyla, köyümüzde oynanan Simsimi arasında benzerlikler bulunmaktadır. Ancak Kuzova köylerinde Simsimi Oyunu oynanırken, bir şenlik ateşinin yakılmaması, şekil bakımından aralarındaki önemli bir farkı oluşturmaktadır. Kitapta, Simsimi Oyununun Semah'la ilişkilendirilmesi ve oyuna "Semah" adının verilmesi ise bir diğer farklılıktır. And (1976), "gerçek bir kanıt olmamakla birlikte", Sinsin Oyununun, 'ölüm ve yeniden diriliş dansı'nı simgeleyebileceğini belirtmektedir. Ayrıca, yine kitapta yer alan, "bazı yerlerde yumrukla vurma yerine, ucu düğümlenmiş bir mendille vurma" şeklinde oynama da köyümüzde ve diğer Kuzova köylerinde oynan Simsimi Oyunundan belirgin bir farklılıktır. Belirtilenlere ek olarak; And (1976) tarafından "Sinsin" veya başka adlarla belirtilen oyun açıklanırken; Simsimi Oyununun, cesaret ve güven duyguları içinde rahatlama ve/veya küskünleri barıştırma gibi bir sosyal işlevinden söz edilmemektedir.

Tüm bu farklılıkların, oyuncuların oyun psikolojisine, oyun tarzına ve hareketlerine yansıması ve belirtilen oyunların, farklı duygular içinde ve farklı şekillerde oynanması beklenir. Bu nedenle köyümüzde ve Elâzığ'ın diğer Kuzova köylerinde oynanan Simsimi Oyununu, "And (1976) tarafından farklı adlarla açıklanan oyunlarla, şekil ve sosyal işlev açılarından farklılıkları olan halk oyunları olarak değerlendirmek uygun olacaktır[12].

Sonuç

Folklorumuz ve bu bağlamda halk oyunlarımız, yaşatılması gereken değerli kültür hazinelerimiz içindedir. Ulus devletini dışlayan küreselleşmenin, özellikle gelişmekte olan ülkelerin kültürleri üzerindeki olumsuz etkileri, hissedilir duruma gelmiştir. Bu etki gün geçtikçe artmaktadır. Dijital alandaki gelişmelerle küçülen dünya, özellikle çocukları ve gençleri farklı kültürlerin etkisine çekmekte, kendi kültürü ile ilgilenmesi zamanını azaltmaktadır.

Bu ortamda eğitimcilere, üniversitelere, STK'lara, özellikle yerel yönetimler ve yerel STK'lara önemli görevler düşmektedir. Birçok kentimizde, üniversitelerin ilgili bölümleri, yerel yönetimler ve STK'ların ümit verici çalışmaları sevindiricidir. Bununla birlikte daha etkin çalışmalar için gerekli önlemler alınmalıdır. Halkoyunları, "Simsimi" örneğinde olduğu gibi kaybolmaya yüz tutmamalıdır.

Bu anlamda, temeli 1964 yılında atılan ve üyesi olduğum Folklor Kurumu Derneği'mizin, altmış yıla yaklaşan çalışmaları ve yayınlarıyla, ülkemiz halk bilimine gerek kuramsal gerekse uygulamalı saygın katkılar yaptığını da belirtmek gerekir.

Kaynaklar

And, M. (1976). A Pictorial History of Turkish Dancing. Dost Yayınları, Ankara.

Anon. (1983). Elazığ Halk Oyunları. Fırat Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu Derleme Çalışması, Elazığ.

Boydak, M. (1992). "Elazığ'ın Unutulmaya Yüz Tutan Bir Halk Oyunu; Simsimi". Kürsübaşı'92, İstanbul-Elazığ. Kültür Vakfı ve Elazığlılar Dayanışma Derneği Yayını, İstanbul.

Boydak, M. (2004). "Usta Klarnetçi Mevlüt Canaydın'la Elazığ Harput Müzik Dünyasında Gezintiler". Elazığlılar Dayanışma Derneği Kültür Yayınları, İstanbul.

Memişoğlu, F. (1966). Harput Ahengi. Matbaa Teknisyenleri Basımevi, İstanbul.

Özer, E., Kaya, H., Kazazoğlu, N. ve Bircan, Z. (2004). Elazığ Halk Oyunları. Örnek Ofset, Elazığ.

Sunguroğlu, İ. (1960). Harput Ahengi. Üçüncü Cilt. Hüsn-i Tabiat Matbaası, İstanbul.

Elazığ'ın İlk Dijital Dergisine reklam vermek istiyorsanız:

ALO 0553 2533090

[12] YouTube'ta izlediğim ve Amasya yöresinde ateş yakılarak oynanan "Simsim", zevkle izlediğim güzel bir halk oyunu. Ancak, oyunun Köyümüzde ve Elazığ'da oynanan "Simsimi" oyunu ile benzerliği bulunmamaktadır.

Elazığlılar Derneği 'ASTO'yu Kürsübaşı'nda ağırladı

ÇAYDAÇIRA/AYDIN

Aydın Elazığlılar Derneği, Aydın Sivil Toplum Kuruluşları Platformunu Kürsübaşı etkinliğinde ağırladı.

Aydın Elazığlılar Derneği Başkanı Necati Gür, "**Kürsübaşı Geleneği** eski Harput evlerinde kış mevsiminde yapılan bir etkinliktir. Adeta soba görevi yapan özel olarak düzenlenmiş mangal **kürsü etrafında ısınmak**, sohbet etmek, eğlenmek amacıyla bir araya gelinmesi geleneğidir. Bizde Aydın Elazığlılar Derneği olarak günümüzde Harput kültürünün belli bir yönünü ifade eden, 'Kürsübaşı' geleneğini yaşatmak ve tanıtmak için her hafta misafirlerimizi dernekte ağırlamaktayız." dedi.

ASTO Başkanı Veli Tiryaki Aydın'ın Türkiye'nin 7 bölgesinden göç aldığını, bu kapsamda da hemşehri derneklerinin de Aydın'da faaliyet gösterdiğini belirterek, "Çoğunluğu ASTO Platformunda birlikte yerel ve ulusalda birçok konuda birlikte çalışmaktadır. Birlikte önemli sayıda 5 binin üzerinde Elazığlı hemşerileriyle birlikte yaşamaktan onur duymaktayız. Elazığ Kültürünün "Kürsübaşı" geleneğinde ağırlanmaktan çok memnunuz." dedi.

Avrasya Elazığlılar Derneğinden Muhteşem Gece...

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Avrasya Elazığlılar Derneği'nde yapılan "Elazığ Gecesi"nde Elazığlılar hasret giderdiler.

İstanbul Esenyurt İlçesinde bulunan dernek binasında düzenlenen geceye Elazığ Dernekler Federasyonu (ELFED) Başkanı Kazım Gökhan Elgin, Dernek Başkanları, Elazığlı Bürokratlar ve Elazığlılar katıldı.

Oldukça coşkulu geçen gecede Mehmet Demirbağ ve Mehmet Yağlı sahne aldılar. Halk Oyunlarının icra edildiği gecede Avrasya Elazığlılar Dernek Başkanı Abdullah Şekeroğlu da okuduğu mahalli şiirlerle geceye renk kattı.

Zaman zaman birlikte olduklarını ve bu tür geceler düzenlediklerini ifade eden Abdullah Şekeroğlu, "Başta kıymetli genel başkanım Sn. Kazım Gökhan Elgin olmak üzere; yönetim kuruluna, Ak Parti Doğu ve Güneydoğu sorumlusu Sn. Ferhat Dağ beye, Beşiktaş milli eğitim ilçe başkanımız Sn. Özcan Türkoğlu beye, Hakim abimiz Sn. Ahmet Civelek beye, gecemizi şenlendiren ve maddi manevi katkılarını esirgemeyen kardeşim Sanatçımız ve dernek başkanımız Sn. Mehmet Demirbağ beye, Sanatçılarımız Mehmet Yağlı, Hüseyin Göçmen ve Mehmet Şükrü Şık beylere, saz heyetimize, çiğ köftemizi yoğuran Zekeriya Tan ve nefis Elazığ çekme ekmeğini bizlere karşılıksız tattıran Metin doğan beye ve derneğimizin çok kıymetli yönetim kuruluna ayrı ayrı sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum." dedi.

Derneğin 75. Yılı kutlandı

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

Ankara Elazığ Kültür Derneği; 14 Ocak 2023 tarihinde Dernek merkezinde kuruluşunun 75. Yılını kalabalık hemşerilerle ve üyeleri ile kutladı.

Kutlamaya çok sayıda siyasetçi, İş insanı, bürokratlar ve yargı mensupları katıldı. Program; Şehitler için saygı duruşu ve İstiklal marşından sonra Kuran Tilaveti okunarak dualar yapıldı. Dernek Genel Başkanı Mehmet Ergün'ün açılış konuşması ve daha sonra Dernekler Federasyon

Başkanı Prof. Dr Haşim Çakırbay, Onursal Başkanlardan Kenan Tektemur, Ahmet Ayaz ve Kadın Kolları Başkanı Gülcan Polat kısa bir konuşma yaptılar. Gelen misafirlere ikramlar yapıldı ve daha sonra Derneğin Kürsübaşı meşk ekibi müzik ziyafeti verdi.

Mahallelerimiz anlatıldı

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Harput Der haftalık düzenlediği Kürsübaşı proglarımın Ocak ayı etkinliğinde mahallelerimizi tanıtan Araştırmacı Yazarlar Sedat Çağlıyan ve Ahmet Bulut'u konuk etti.

"Hüseynik" kitabını Ocak ayında yayın hayatına kazandıran Sedat Çağlıyan, Kürsübaşı Gecesinin ilk konuğu oldu. Çağlıyan, Hüseynik (Ulukent) Mahallesi'nin tarihi süreci hakkında bilgiler aktardı.

Harput-Der'in bir diğer konuğu ise ETÜDER Başkanı Ahmet Bulut oldu. Ahmet Bulut ise, 2006 yılında yayınladığı "Unutulmayan Mahalle Seko Mahallesi" kitabından bahsederek, mahallenin tarihi, kültürel hayatını ve o mahalleden yetişenler hakkında bilgi verdi.

Mahalle kültürünün önemine değinen Harput-Der Başkanı Kazım Atıcı, "İlimizin en eski mahallelerini iki programla tanıtımını üstlendik. Bizim kültürümüzde mahalleler çok önemliydi, komşuluğun başladığı mahalle arkadaşlığının, mahalle oyunlarının olduğu ve yaşadığımız dönemde de unutulduğu için bizleri büyük üzüntülere gard eden bugün bir nebzede olsa giderdik. Programlarımıza katılan Sedat Çağlıyan ve Ahmet Bulut'a teşekkür ediyoruz." dedi.

Aygün Çam yeniden başkan seçildi

ÇAYDAÇIRA/BASKİL

Elazığ Baskilliler Derneği'nin 7. olağan Genel Kurulu yapıldı. Tek listeyle Gidilen Olağan Genel Kurulda başkanlığa yeniden Aygün Çam Seçildi.

Elazığ Baskilliler Dernek Başkanı Aygün Çam, yeniden başkan seçildiği için mutlu olduğunu dile getirirken Elazığ ve Baskil için çalışmalara devam edeceklerini söyleyerek: "Bugün burada Elazığ'ın en güçlü sivil toplum kuruluşlarının başında gelen köklü ve kültürel bir geçmişi ile Elazığ Baskilliler Derneğinin Genel Kurulunu gerçekleştirdik. Çok şükür bugünde tekrardan güven tazeleyerek 7. Olağan genel kurul sonunda da başkanlığa seçildik. İnşallah bundan sonra da önce Elazığ sonrada Baskil için bütün çabamızla çalışacağız. Bizler hep birlikte güçlüyüz." dedi.

Elazığ Baskilliler Derneği Kurucu Başkanı Naim Aslanmirza, dernek olarak daima birlik ve bütünlük ilkesi ile hareket ettiklerini hatırlatarak, yeni yönetimin hayırlı olmasını diledi.

KEBAN'DA İBRETLİK GELİN TAŞI EFSANELERİ

Keban'da iki tane gelin taşı efsanesi var. Dilden dile, dedelerimizden duyduklarımız. Birincisi: Keban'dan Elazığ'a giderken Süleymanlı köyünü geçince virajların bitimindeki karşı sarp kayalıktır.

Efsane kısaca şöyle civar Kınır köylerimizin birinde genç bir kız köydeki bir delikanlıya aşık olur ancak kızın dedesi kızı Fırat nehri kıyısında başka bir bölge sınırları içinde olan bir köye yerleşen yakın bir akrabası Mahmut Ağanın kendisi veya bir yakınına yüklü bir başlık parasıyla vermesini kararlaştırır. Kız bunları ne görmüş ne de tanır. Kız çok üzülür ağlar ama yapacak bir şey yok. Kız bu arada sevdiği delikanlıya haberi duyurur. Bu haber çabuk duyulur, çevre köylere yayılır. Mahmut Ağa bu arada işi hızlandırır. Söz nişan derken üç gün üç gece davullu zurnalı düğün yapar.

AHMET DEMİR

Bu arada kız yine gizli bir şekilde kız köydeki sevdiğine bir haber daha yollar: "Ne yaparsan yap… Beni dedem hiç görmediğim uzaktan bir akrabamıza verdi. Ama ben seni çok sevdim sana söz verdim gitsem de başıma bir iş getiririm. Ne olur yarın sabah düğün alayı geliyor. Bu gece gel filan yerde bekle ben gelirim bu gece kaçalım."

Bu gizli anlaşmalı haberi kızın ailesi duyar ve kıza sahip çıkarlar evden çıkmasına izin vermezler. Delikanlı gece dedikleri yere gelip sabaha kadar bekler. Kız gelmeyince anlar fırsat bulamadığını ve ikinci planını devreye sokar. Yakın akrabalarıyla Kınır köylerinin bütün gençlerini toplayarak, zaten daha öncede bu iki bölge arasında husumet varmış bunu da bahane ederek silah kuşanırlar.

Bu arada düğün alayı gelir kızı ata bindirirler ve yola koyulurlar. Karcık yakınlarında Kınırliler düğün alayının önünü keser ve karşılıklı silahlı çatışma başlar. Gelin sevdiği gencin öldüğünü görünce çatışma devam ederken bunu bir fırsat bilerek attan inip kaçar. Peşinden birinin geldiğini görür. Bunu Mahmut Ağa sanarak çetin kayalıklar arasında atlayarak yara pere içinde dereye inerken kaybolur. Büyük ihtimalle bahar ayları coşkun akan Keban çayı suyuna atlayarak boğulur. Gelinin koştuğu yerler üç kilometre dağdan çaya kadar sarp sade kayalık, hiçbir yerde ot olmazken gelinin kaçtığı patika bir yol şeridi gelinin yaralarından dökülen kanların yerlerinde yemyeşil ot çimen yeşermektedir. Halen şimdi bahar aylarından sonbahara kadar bu yeşil yol görünmektedir. Elazığ'dan gelirken bu çimenli yol çok net gözüküyor.

Bir rivayete göre de burada iki düğün alayının karşılaştığı söyleniyor. Ama gelin kaçıp intihar ettiğine göre anlatılan aşk hikâyesi daha mantıklı.

İkinci gelin taşı: Yine Keban'da şu andaki çırçır şelalesinin 200 metre aşağısında yaşanır. Bu hikaye de şöyledir Keban'da yaşayan geçimini on beş yirmi koyun besleyerek sağlayan bir çocuğu olmayan bir çifte ait. Koca karısının üzerine kuma getireceğini söyleyince, gelin bunu kabullenemez ve Allaha dua eder: "Ya rabbim bana bir evlat verirsen başka bir şeyim yok koyunlardan birini sana kurban edeceğim." Bu arada koca ikinci eş aramaktayken gelinin duası kabul olur hamile kalır ve nur topu gibi erkek çocukları olur. Sevinç ve mutlukları yeniden başlayınca gelin kurban işinden vazgeçmiş gibi görünür. Kadın bebeğini kucaklamış koyunlarını Seftil dağına otlatmaya götürür. Keban çayı coşkulu bir şekilde akıyor. Karşıya geçmek mümkün değil ve gelin nasıl olsa Allah dilediğimi kabul edip dediğimi yapıyor bir daha dua ederim der: "Ya Rabbim önceki niyetim aklımda bu seli durdur koyunları karşıya geçireyim. Bu sefer sana iki koyun kurban ederim" deyince çok kısa süre

sonra akan sel azalır koyunları karşıya geçirir ve bir kahkaha atarak zaten yaz mevsimi bu sel kesilecekti diyerek koyunun boynunda iki tane keneyi alıp ezer.

Bir söylentiye göre de başında bit çıkarıp ezer parmaklarındaki kanı göstererek Allah'a "Al sana kurban amaç kan akıtmak değil mi" deyip alay edince Allah'ın gazabına gelerek kucağındaki bebekle taş olduğu söyleniyor. Yaklaşık iki buçuk metre olan gelin taşı bu son zamanlarda defineciler tarafından yok edildi.
bu mucizevi ibretlik hikayeleri güzel bir gelin şiirimle bitiriyorum selamlar sevgiler.

BİZİM KÖYÜN GELİNİ

Bu kader doğuştan alın yazımız
Mektep arkadaşız eski mazimiz
Köyümü çok sevdi gelin kızımız
Gördükçe kokladım saçın telini

Dikenli yollardan tırmanır dağa
Buğday tarlasında sırtında çağa
Akan gözyaşınla su verdin bağa
Harmanımız bekler seher yelini

Öksüz için yapar kömbe böreği
Şefkatle merhamet dolu yüreği
Hem ana hem baba evim direği
Değişmem gülüme petek balını

Elinden düşmüyor tırmık yabası
Fakir doyurmaktır bir tek çabası
Köyün hem baytarı bazen ebesi
Derde düşen garip bekler halini

Başında ak tülbent çeker şalvarı
Bağrımın bostanı ömrümün varı
Aşçı terzi saç baş bayan berberi
Pekmez yapar eğer dutun dalını

Ahmet nasıl kaptın sen bu gelini
Birkaç dize yazdım sardım belini
Sevdim bir daha da salmam elini
Mevla ayırmasın benden gülümü

Türk Ocakları'nda nöbet değişimi

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Türk Ocakları Elazığ Şubesi'nde bayrak değişimi yaşandı. Türk Ocakları Elazığ Şube Başkanı Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yavuz Haykır oldu.

Türk Ocakları Elazığ Şubesinin 11. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Kongreye Divan Kurulunun seçilmesiyle başlanıldı. Divan Kurulu Başkanlığına seçilen Prof. Dr. Sebahattin Devecioğlu kongre açılış konuşmasında; yapılacak olan kongrenin Türk Ocaklarına hayırlı olması temennisinde bulunarak kongreyi başlattı.

DABAK: "YAŞANAN OLAYLARA KAYITSIZ KALMADIK "

Türk Ocakları Elazığ Şubesinin 10. Dönem Başkanı Vahit Dabak, geçmiş 3 yıl içerisinde Türk Ocaklarına hizmet etmenin haklı gururunu yaşadığını, yönetimde olduğumuz sürede ülkemizde ve şehrimizde yaşanan olaylara kayıtsız kalınmadığını ve her daim Türk Ocaklarının kapısının millete açık olduğunu ifade ederek; Türk Ocaklarının her dönemde Türk'e Türklüğünü anlattığını, Türkün ne demek olduğu harsını dimağlara yerleştirmek için uğraştığını belirtti.

Görevde bulunduğu döneme ait faaliyet raporunun sunumuyla konuşmalarını tamamladı. Tek listeyle girilen seçimleri Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yavuz Haykır oy birliğiyle seçildi.

HAYKIR: "TÜRK OCAKLARI BİR KÜLTÜR OCAĞIDIR"

Elazığ Türk Ocaklarının 11. Dönem Başkanlığına seçilen Doç. Dr. Haykır; "Yıllardır üyesi olduğum ve her kademesinde içinde hizmet etmeye çalıştığım Türk Ocaklarına bugün sizlerin teveccühleriyle başkan olarak da hizmet etmeye başlayacağım. 111 yıllık bir maziye sahip olan Türk Ocaklarına ve 4000 yıllık bir tarihi olan Türk Milletine hizmet etme sorumluluğunun farkındayım. Türk Ocakları her dönemde siyaset üstü bir misyon üstlenmiş ve bu misyonunu tabandan tavana kadar net bir şekilde hissettirmiştir. Türk Ocakları bir kültür ocağıdır. Türk Kültürüne ve Türk Milletinin saadetine hizmet etmek isteyenlere Türk Ocağı her daim açıktır. Türk Devleti var oldukça Türk Ocağı da milli şuurun, milli vicdanın sönmez bir meşalesi olarak yanacaktır. Türk milletinin kanıyla vatan toprağı haline getirdiği TÜRKİYE, şanlı bir mücadele sonunda kurduğu devlet ise Türkiye Cumhuriyetidir. Devletin sahibi de Yüce Türk Milletidir. Hakimiyet kayıtsız şartsız Türk Milletinindir" dedi.

Elazığ'da Tiyatroya Büyük İlgi…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Yukarı Şehir Tiyatrosu tarafından hazırlanan "Hedik" isimli tiyatro oyunu sahnelendi.

Yukarı Şehir Tiyatrosu tarafından hazırlanan "Hedik" isimli tiyatro oyunu tiyatro severlerle buluştu.

Ferhat Bibal'ın yazıp yönettiği "Hedik" isimli tiyatro oyunu Nurettin Ardıçoğlu Kültür ve Kongre merkezinde sahnelendi.

"Hedik" oyunu Eşi ölen Mamoş Gakko isimli bir vatandaşın taziye ve cenazenin mezarlığa giden süreç içerisinde yaşadığı olayları bir olay örgüsü içinde esprili bir dille anlatıldı.

"Celile" sahnelendi

Kadıköy Halk Tiyatrosu tarafından hazırlanan ve Günışığı Gazetesi sponsorluğunda düzenlenen "Celile" isimli tiyatro oyunu Elazığ'da sahnelenerek sanatsever izleyicilerinden tam not aldı.

Ali Yalçıner'in yazıp, yönettiği tek kişilik tiyatro oyununda Ayşegül Yalçıner, Nazım Hikmet'in Annesi Celile hanımın hayatından kesitleri izleyicilere aktardı.

Cesaretiyle kendine hayran bırakan Celile'nin cesur sesi Nurettin Ardıçoğlu Kültür Merkezinde yankılandı. 9. Uluslararası Emek ve Başarı Ödüllerinde "Yılın En Başarılı Kadın Performansı" ödülüne layık görülen oyun "Celile"ye Elazığ'da izleyiciler yoğun ilgi gösterdi.

Nazım Hikmet'in annesi, Yahya Kemal'in sevgilisi Celile'ye, hayat veren Ayşegül Yalçıner,1900'lerden günümüze ulaşan güçlü bir kadın portresini izleyiciyle buluşturmaya devam ediyor. Oyunda şiirleri dilden dile yayılan Nazım Hikmet'in uzun hapislik yıllarında annesi Celile'nin yanan yüreği ve Osmanlı'nın son yıllarında yaşadığı yasak aşkı sahneleniyor.

EŞGENE

MALZEMELER

1 Adet Tandır Ekmeği
7 Çorba Kaşığı Kemikli Çemiş Kavurma
2 Adet Soğan
1 Adet Domates
2 Adet Biber
1 Tutam Maydanoz
1 Çorba Kaşığı Domates Salçası
1 Çorba Kaşığı Biber Salçası
1 Tatlı Kaşığı Kuru Reyhan
1 Tatlı Kaşığı Tuz
3 Su Bardağı İlik Suyu

YAPIMI

Saç Tavada eritilen tereyağında ince uzun doğranmış soğan ve biber birlikte kızartılır salçalar eklenip karıştırılır. Domates eklenip pişirilir ve pişmiş kavurma eklenip kavurmaya devam edilir. İlik Suyu ve tuz ilave edilir, kaynatılıp sos haline getirilir. Tandır ekmeği tabağa doğranır. Hazırlanan sos ekmeklerin üzerine dökülür. İnce kıyılmış taze maydanoz ve reyhan ile süslenir. Sıcak servis edilir.

Elazığ'ın Dünyaya Açılan Penceresi
www.gazetelazig.com

DOĞRU REKLAM KAZANDIRIR!

Size Özel Reklam Çözümleri İçin Hemen Arayın!

İhtiyacınız neyse, işin uzmanı yanınızda...!

webajans

ewebajans

- Web Tasarım
- Grafik Tasarım
- Tabela Tasarımı
- Tanıtım Müziği
- Editörlük
- Marka Tescili
- Matbaa Hizmetleri
- Promosyon Ürünleri

İLETİŞİM

0553 253 30 90 Gazi Caddesi Yüce İşhanı Kat 3 Merkez/Elazığ

www.ewebajans.com - info@ewebajans.com